

บ. 114533

ลัษณญาณที่ 01/2546

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า :
กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศไทย
และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

(Language Contact among Ethnic Groups in the Thai -
Myanmar Border Area : A Case Study of the Border Area
between Tachilek Province of the Union of Myanmar and
Mae Sai District of Thailand)

โดย

ภัททิรา วิภาภิญโญ

ศศิมา จารุบุญปี

วรรณาลี อินทร์ปีน

สำนักวิชาศิลปศาสตร์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณประจำปี 2546

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

คำนำ

การวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปี๊เหล็ก ประเทศไทย และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” เป็นการวิจัยที่เกิดจากความสนใจในเรื่องภาษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มนชนที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะทางด้านชาติพันธุ์ ภาษาและวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และหน่วยเสียง (phonemic) ซึ่งในรายงานการวิจัยฉบับนี้ใช้คำว่า “ความหมายของคำ” และรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาระการณ์สัมผัสทางภาษา ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ ผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาระการสัมผัสทางภาษา รวมถึงลักษณะของการปรับรับทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆ โดยมีความคาดหวังว่าจะสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการหาแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างกลุ่มนชนที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดนไทย-พม่า และใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดระบบโครงสร้างทางสังคมที่มีความหลากหลายและซับซ้อนทางกลุ่มชาติพันธุ์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างสงบสุข ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดระบบการศึกษาภาษาไทยและถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ดีงามให้แก่กลุ่มนชนที่อยู่ในภาวะหลากหลายภาษาได้

คณะกรรมการวิจัยหวังว่าผลการวิจัยและข้อสรุปต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการวิจัยฉบับนี้ จะสามารถเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาในด้านภาษาศาสตร์สังคมได้ในเบื้องต้น และคณะกรรมการวิจัยจะมีความยินดีอย่างยิ่งหากมีผู้นำข้อมูลต่างๆ จากรายงานการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้หรือسانต่อ การวิจัยในประเด็นต่างๆ โดยยึดหลักทางภาษาศาสตร์ที่เป็นระบบมากขึ้น รวมถึงให้คำเสนอแนะนำไปยังคณะกรรมการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

นางสาวกัททิรา

วิภาวดีรุจิร律

นางสาวศศิมา

เจริญป์

นางสาววรรณวดี

อินทร์ปืน

คณะกรรมการวิจัย

มิถุนายน 2550

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า: กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็กสหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการ สัมผัสทางภาษาโดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และหน่วยเสียง (phonemic) ทั้งนี้จะพิจารณาในประเด็นของปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ และผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า

ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้นประกอบไปด้วยกลุ่มนชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในด้านการใช้ภาษา รวมถึงการนับถือศาสนา โดยกลุ่มนชนที่พบมากที่สุดคือ ชาวไทย รองลงมาคือชาวพม่า ชาวไทยใหญ่ ชาวจีน ชาวไทลื้อ ชาวอาข่า ชาวลาว ชาวพลีปปินส์ ชาวบังคลาเทศและชาวมอญ โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นพสกนิย์ กลุ่มนชนเหล่านี้โดยรวมเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์ ทางด้านการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มนชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง โดยมีระยะเวลาในการเข้ามาอาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอแม่สาย ประเทศไทย ต่ำกว่า 5 ปี

ทางด้านภาษาที่ใช้ในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นนั้น พนว่า มีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักและภารองคือภาษาพม่าซึ่งแม้จะมีบทบาทหน้าที่ในการใช้ที่เป็นรองจากภาษาไทย แต่ในฝั่งตลาดท่าขี้เหล็กนั้น ภาษาพม่ามีบทบาทมากในชุมชน เพราะเป็นภาษากลางและใช้สื่อสารกันในวงกว้างในระดับชุมชน รวมถึงเป็นภาษาในกลุ่มนชนที่มีเชื้อชาติพม่าด้วย โดยในภาษาไทยนั้นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการพูดและการฟังมากที่สุดและรองลงมาคือทักษะทางการอ่านและการเขียนส่วนในความสามารถทางภาษาพม่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในทักษะทางการพูดและการฟัง การอ่านและการเขียน ในกลุ่มของผู้ที่รู้สองภาษาดังนั้น มีการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากที่สุด ส่วนในกลุ่มของผู้ที่รู้มากกว่าสองภาษาจะมีการเลือกใช้ภาษาใดนั้นจะขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ทางด้านปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาด้านเสียง (phonetic) และหน่วยเสียง (phonemic)นั้น พนว่า ในกลุ่มนชนชาวพม่ามีการแพร่องศัพท์ในด้านเสียงสาระและวรรณยุกต์ โดยการนำคำในภาษาอังกฤษมาใช้เป็นคำใหม่เพื่อสื่อสารมากที่สุด โดยไม่ส่งผลกระทบถึงความหมายของคำแต่อย่างใด และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ นั้นประกอบไปด้วยพื้นฐาน

ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรม ซึ่งก่อให้เกิดความพยายามในการรักษาความเป็นเอกภาพของภาษา และด้านการกลืนกลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนในพื้นที่ดังกล่าว

สรุปได้ว่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปี๊เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย จัดเป็นสังคมหลายภาษา(multilingual society) เพราะเป็นพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม จึงส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ที่เป็นผลมาจากการสัมผัสทางภาษาหลากหลายประการ เช่น การปนภาษา (language mixing) การสลับภาษา (language switching) การยืมภาษา (linguistic borrowing) และการแทรกแซงภาษา (linguistic interference) โดยไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านความเป็นเอกภาพของภาษาไทยมาตรฐานและภาษาอื่นในพื้นที่ดังกล่าว หากแต่เกิดการปรับรับและการผสมกลมกลืนทางด้านวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย วิถีชีวิต รวมถึงประเพณีต่างๆ เพื่อจุดประสงค์ของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเห็นได้ชัด

Abstract

The purpose of this study was to examine a language phenomenon resulting from language contact in the border area of Mae Sai District of Thailand, opposite the Tachilek province of the Union of Myanmar. The study focused on both phonetic and phonemic change as a result of such contact. Other factors, such as culture and ethnic group or other conditions caused by language contact within a group of people who live in the Thailand-Myanmar border area, were also explored.

The study was conducted in relation to three main variables: the general demographic situation of people living in the Thailand-Myanmar border area, the languages used as media of their business communication and language changes resulting from the language contact in the border.

The general demographic data showed that people who either lived or ran their business in Tachilek province, the Union of Myanmar and Mae Sai district of Chiang Rai, Thailand, varied in their nationalities, cultures and religions. Most of them were Thais, Burmese, Shans, Chinese, Tai Lue, Akhas, Laotians, Philippinos, Bangladeshis, and Peguans, respectively. Most of the population were women less than 30 years of age; their religions were either Buddhism, Islam, or Christianity. Most of them were employees with lower than bachelor's degree education and had been working in the border area of Tachilek province, the Union of Myanmar and Mae Sai, district, Chiang Rai Province, Thailand, for less than five years.

The main languages that these people used for communication were Thai and Burmese, respectively. Even though the Burmese language was less used compared with the Thai language, it could be observed that, in Tachilek district, the Union of Myanmar, the Burmese language played an important role as a medium of communication within the local community and among Burmese people. The research participants displayed good Thai listening and speaking skills, but they were less proficient in reading and writing skills. In contrast, the research participants' ability to use Burmese was best in speaking skill, but they were less proficient in listening, reading and writing skills. Some Thai-English bilinguals and Thai-Chinese-

Burmese multilinguals were also found. The choice of language use in careers and communication was contextually and situationally governed.

With respect to the phonetic and phonemic changes resulting from language contact in the Thailand-Myanmar border area, there were instances of deviation of some vowels and tones among the Burmese, and there were some words borrowed from English. However, those changes did not have any semantic impact on the vocabulary. It was also found that personal traits and cultural environment were the two main factors influencing people to attempt to protect their identities from cultural assimilation as a by-product of the language contact.

In conclusion, the study area of Tachilek, the Union of Myanmar and Mae Sai district, Chiang Rai, Thailand, was a multilingual society, with various ethnic groups and cultures. As a result, the language changes found in this area included code mixing, code switching, linguistic borrowing and linguistic interference. However, these changes did not obviously affect Standard Thai; nor did they affect the local dialects in any significant way. Instead, there were other cases of cultural adjustment and assimilation, such as costumes, ways of life and traditions for the purpose of social harmonisation.

กิตติกรรมประกาศ

การประกอบกิจการใดๆ จะมิอาจลุล่วงไปได้โดยปราศจากความเพียรและความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยจึงได้ขอแสดงความขอบคุณและระลึกถึงในน้ำใจไมตรีตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆ ที่ท่านทั้งหลายเหล่านี้ได้ให้ยิ่นให้ตลอดเวลาในการปฏิบัติงานวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศไทย และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ลงในวันนี้

ข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ได้อนเคราะห์เงินทุนสนับสนุนในการทำวิจัย ขอขอบคุณ รศ. ดร. จักรพันธุ์ วงศ์บูรณาวาทย์ คณบดีสำนักวิชาศิลปศาสตร์ที่กรุณาเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยได้มีเวลาในการปฏิบัติงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง แม้ว่าจะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลนานเกินกำหนดเวลาที่ตั้งไว้ก็ตาม

ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงผู้ซึ่งเป็นผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม และทำให้บรรยายกาศในการเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างสนุกสนานและง่ายดายขึ้น รวมถึงคุณชนพงษ์ สมบัติ ที่ได้ช่วยให้คำแนะนำในเรื่องของสถิติต่างๆ และอาจารย์ชัยพิพิธ คัดสุรัช ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำในเรื่องของการใช้ภาษาเป็นอย่างดี

และขอขอบคุณในกำลังใจอันเต็มเปี่ยมเสมอมาจากการอบรมครัว “วิภาภิญโญ” ครอบครัว “จาธุนุษป์” และครอบครัว “อินทร์ปืน” ที่ช่วยให้ข้าพเจ้าและผู้ร่วมวิจัยสามารถฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ประสบจากการเข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ทำการวิจัยได้เป็นอย่างดี

คณะนักวิจัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	5
1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 สมมติฐานของโครงการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย	6
1.6 ระยะเวลาในการดำเนินงาน	7
1.7 นิยามศัพท์	7
1.8 คณานักวิจัยและที่ปรึกษางานวิจัย	9
บทที่2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมงานวิจัย	10
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	20
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
3.3 กิจกรรมวิจัย	21
บทที่4 ผลการศึกษาวิจัย	23
บทที่5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	103

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่2-1	12
ตารางที่2-2	13
ตารางที่2-3	14
ตารางที่2-4	14
ตารางที่2-5	15
ตารางที่3-1	22
ตารางที่3-2	22
ตารางที่4-1	27
ตารางที่4-2	28
ตารางที่4-3	28
ตารางที่4-4	29
ตารางที่4-5	29
ตารางที่4-6	30
ตารางที่4-7	30
ตารางที่4-8	31
ตารางที่4-9-1	32
ตารางที่4-9-2	33
ตารางที่4-9-3	33
ตารางที่4-9-4	34
ตารางที่4-9-5	35
ตารางที่4-9-6	35
ตารางที่4-9-7	36
ตารางที่4-9-8	36
ตารางที่4-9-9	37
ตารางที่4-9-10	37
ตารางที่4-9-11	38
ตารางที่4-10	38
ตารางที่4-11-1	40
ตารางที่4-11-2	41
ตารางที่4-11-3	42

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่4-11-4	43
ตารางที่4-11-5	44
ตารางที่4-11-6	45
ตารางที่4-11-7	46
ตารางที่4-11-8	47
ตารางที่4-11-9	48
ตารางที่4-11-10	49
ตารางที่4-11-11	50
ตารางที่4-11-12	51
ตารางที่4-11-13	52
ตารางที่4-11-14	53
ตารางที่4-11-15	54
ตารางที่4-11-16	55
ตารางที่4-11-17	56
ตารางที่4-11-18	57
ตารางที่4-11-19	58
ตารางที่4-11-20	59
ตารางที่4-11-21	60
ตารางที่4-11-22	61
ตารางที่4-11-23	62
ตารางที่4-11-24	63
ตารางที่4-11-25	64
ตารางที่4-11-26	65
ตารางที่4-11-27	66
ตารางที่4-11-28	67
ตารางที่4-11-29	68
ตารางที่4-11-30	69
ตารางที่4-11-31	70
ตารางที่4-11-32	71
ตารางที่4-11-33	72

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่4-11-34	73
ตารางที่4-11-35	74
ตารางที่4-11-36	75
ตารางที่4-11-37	76
ตารางที่4-11-38	77
ตารางที่4-11-39	78
ตารางที่4-11-40	79
ตารางที่4-11-41	80
ตารางที่4-11-42	81
ตารางที่4-11-43	82
ตารางที่4-11-44	83
ตารางที่4-11-45	84
ตารางที่4-11-46	85
ตารางที่4-11-47	86
ตารางที่4-11-48	87
ตารางที่4-11-49	88
ตารางที่4-11-50	89

บทที่1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ มนุษย์ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและความต้องการของตน ไปยังผู้อื่นเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของตน มนุษย์ในทุกสังคม จะมีภาษาเฉพาะของตน เช่นเดียวกับมีวัฒนธรรมของตน โดยอาจกล่าวได้ว่า ภาษาจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ได้ เนื่องจากภาษาและวัฒนธรรมมีคุณสมบัติที่คล้ายกัน ได้แก่ ความเป็นระบบ เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดจากรุ่นอายุหนึ่งไปสู่อีกรุ่นอายุหนึ่ง เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ไม่ใช่ได้มาโดยสัญชาตญาณ เป็นสิ่งเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเป็นสิ่งที่เป็นที่ยอมรับโดยสมาชิกของสังคม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2542 หน้า 1) นอกจากนี้ ภาษาในแต่ละภาษาซึ่งเป็นระบบที่สื่อความหมายและสะท้อนองค์ประกอบของวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่ใช้ภาษาเหล่านั้นอีกด้วย การศึกษาภาษา กับวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่สามารถกระทำการบูรณาการ ความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนกันในระหว่างวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาที่มีการติดต่อสื่อสารหรือประเทศไทยสังสรรค์กัน

ในสังคมไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งทำให้ประเทศไทยต่างจากประเทศอื่นๆ ที่เป็นประเทศเพื่อนบ้าน เพราะประเทศไทยไม่ได้รับอิทธิพลของภาษาตัววันตกในปริมาณมากเท่ากับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ในอดีตประเทศไทยซึ่งเคยตกเป็นเมืองขึ้นของมหาอำนาจตะวันตกและได้รับอิทธิพลทางภาษาเช่น สภาพพม่าได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้รับอิทธิพลจากภาษาฝรั่งเศส คนรุ่นเก่าของประเทศไทยเหล่านั้นจึงมีการใช้ภาษาของประเทศมหาอำนาจเป็นภาษาที่หนึ่งและใช้ภาษารด้วยเดิมเป็นภาษาที่สอง และรวมถึงการรับเอาวัฒนธรรมของประเทศมหาอำนาจมาใช้ในการดำเนินชีวิตด้วย แต่หลังจากที่สภาพพม่าและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้รับอิทธิพลจากประเทศเหล่านั้นก็ต่างก็พยายามที่จะกลับมาสร้างความเป็นเอกภาพทางภาษา ด้วยการฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมดังเดิมของตน

สำหรับประเทศไทยนั้นอาจจัดว่าเป็นประเทศที่มีเอกภาพทางภาษา (Linguistic unity) หรืออาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นสังคมหนึ่งภาษา ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ภาษาอยู่หรือภาษาถิ่นแตกต่างกันไปตามแต่ละภูมิภาคแต่ก็ไม่จัดว่าภาษาเหล่านั้นเป็นอีกภาษาหนึ่ง ดังที่ วิลเลียม สมอลลี่ (Smalley, 1988 อ้างถึงในอมรา ประสิทธิ์รัฐสิน.2542:16) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเอกภาพว่าเป็นเพราะความมีลำดับชั้นของภาษาต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในชั้นใด ภาษาทุก

ภาษาต่างยมรับคำแห่งของตนและยอมยกภาษาไทยมาตรฐานให้เป็นภาษาในชั้นสูงสุด สมออลี เน้นว่าภาษาอื่นๆ ไม่เคยแข่งขันหรือพยายามเปลี่ยนฐานะของตน จึงไม่เกิดความขัดแย้งและทำให้เกิดความสงบสุขทางภาษาขึ้นในประเทศไทย แต่จากการสำรวจและวิจัย มีผู้พบว่าแท้จริงแล้วในประเทศไทยนี้ มีการใช้ภาษาเพื่อคิดต่อสื่อสารกันมากหลายภาษาที่นอกเหนือไปจากภาษาอย่าง และภาษาอื่นในประเทศจึงทำให้เกิดภาวะหลายภาษา (multilingualism) ขึ้นในสังคมไทย ซึ่งผู้ที่มีภาวะหลายภาษาหนึ่งไม่ได้มายความเฉพาะผู้ที่พูดได้เพียงสองภาษาเท่านั้น แต่อาจจะพูดได้ทั้งภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึงผู้ที่สามารถพูดได้ทั้งภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาอื่น หรือภาษาต่างประเทศด้วย

อมรา ประสิทธิ์รุสินธุ (2542:14) กล่าวว่า ภาวะหลายภาษา อาจเป็นคุณสมบัติของปัจเจกบุคคล หรือของสังคมก็ได้ สังคมคือกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในที่เดียวกัน หรือเดินทางร่วมกัน และมีปฏิสัมพันธ์กัน สังคมที่ประกอบด้วยผู้รู้หลายภาษาเป็นส่วนใหญ่ จะกลายเป็นสังคมหลายภาษา(multilingual society) และปัจจัยที่ทำให้สังคมกลายเป็นสังคมหลายภาษา อาจเป็น เพราะมีการอพยพเข้ามาจำนวนมาก ผู้คนต่างภาษาอาจมาร่วมกันอยู่ในสังคมเดียวกัน ในที่สุดสามารถของสังคมต่างก็เรียนภาษาที่ตนไม่รู้จักเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร ผลก็คือสามารถทั้งหลายต่างก็มีความสามารถใช้ได้ทั้งภาษาของตนและภาษาที่ตนเรียนจากผู้อื่น และสามารถใช้ภาษาเหล่านี้ สลับไปมาได้ ทำให้เกิดการสัมผัสทางภาษา (language contact) ขึ้น การสัมผัสทางภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง ภาษา 2 ภาษาที่สัมผัสกันในตัวผู้รู้สองภาษาจะมีอิทธิพลซึ้งกันและกัน และทำให้ภาษาทั้งสองค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

โคนัลด์ วินฟอร์ด (2001) กล่าวว่า การติดต่อกันระหว่างคนที่พูดภาษาแตกต่างกันนี้จะทำให้เกิดผลกระทบภาษาที่หลากหลาย ในบางกรณีอาจจะเกิดคำยืมกันหรือทำให้มีภาษาใหม่เกิดขึ้น ความเปลี่ยนแปลงทางภาษาจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ระยะเวลาและความมาก-น้อย ของการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มชน ความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองระหว่างกลุ่มชน ตลอดจนลักษณะการสื่อสารกันและความเหมือนหรือความแตกต่างกันของภาษาที่ใช้สื่อสารกัน และจากการสัมผัสทางภาษานี้เอง ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ทางภาษาหลากหลายประการ เช่น การปนภาษา (language mixing) การสลับภาษา (language switching) การยืมภาษา (linguistic borrowing) และการแทรกแซงภาษา (linguistic interference) ซึ่งจะส่งผลให้การใช้ภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาอื่นของคนในสังคมนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปโดยการเปลี่ยนแปลงของภาษาหนึ่งอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า การถูกออกของภาษา (linguistic divergence) ซึ่งหมายถึงการที่ภาษาอย่างของภาษาได้หายหนึ่งพื้นที่ความต่างจากกันและกันจนในที่สุดความเข้าใจซึ่งกันและกัน(mutual intelligibility)หมดไปจนกลายเป็น

คนละภาษาหรือการลู่เข้าของภาษา(linguistic convergence) ซึ่งหมายถึง การที่ภาษาตั้งแต่ 2 ภาษาขึ้นไปต่างเปลี่ยนแปลงไปจนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และผลของการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้ภาษาบางภาษาถูกครอบบทาลงจนสูญหายไป หรืออาจทำให้เกิดกระแสต่อต้านการเปลี่ยนแปลงนั้นเพื่อความเป็นเอกภาพของภาษาที่เป็นได้

Abe Gunschel ได้ยกตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสภาษาที่ชัดเจน ได้แก่ การใช้ภาษารากุ่มประเทศในແບນຍຸໂປ່ມອເມຣິກາແລະແອຸຣິກາ ประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคเหล่านี้มีการสัมผัสภาษาซึ่งเกิดจากการแพร่ Yoshida ของภาษาญี่ปุ่น และการล่าอาณานิคมในช่วงศตวรรษที่ 16-19 ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางภาษา 2 รูปแบบคือ การใช้ภาษาแบบ pidgin ซึ่งเป็นผลมาจากการติดต่อสื่อสารกันของประเทศที่ใช้ภาษาต่างกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นการติดต่อทางการค้าหรือการแพร่อาณานิคม จึงเกิดการประนีประนอมในการใช้ภาษาโดยพยายามใช้ภาษารากุ่มของทั้งสองฝ่ายโดยอาจใช้ภาษารากุ่มของฝ่ายที่มีอิทธิพลทางการค้าหรือสถานที่มากกว่า เป็นภาษาหลัก แต่มีการลดรูปของภาษานั้นลง(reduced language)ในรูปแบบต่างๆ เช่น ใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่จำกัดและง่าย เพียงเพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้สำเร็จเท่านั้น ตัวอย่างของภาษา pidgin เช่น ภาษา Russenorsk ที่ใช้ในการค้าขายระหว่างประเทศรัสเซียและนอร์เวย์ในศตวรรษที่ 19 นอกจากการค้าแล้วภาษา pidgin ยังอาจเกิดจากการติดต่อทางการทหาร เช่น ในประเทศญี่ปุ่น มีการใช้ภาษา pidgin ซึ่งมีพื้นฐานมาจากภาษาอังกฤษ (pidgin English in Japan) หรือการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีพื้นฐานทางภาษาแตกต่างกันในสังคมเดียวกัน หรืออาจเกิดขึ้นในโรงงาน โดยกลุ่มท่าที่มีพื้นฐานอีกภาษาหนึ่งใช้สื่อสารกันเจ้านาจากล่าวได้ว่า การใช้ภาษาแบบ pidgin นี้เป็นปรากฏการณ์ลู่เข้าของภาษาลักษณะหนึ่ง

ปรากฏการณ์ทางภาษาอีกประการหนึ่งที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษา ได้แก่ การเกิดภาษาใหม่ (Creole) ซึ่งมีที่มาคล้ายกับภาษา pidgin แต่ภาษา Creole มีพัฒนาการมาจากการภาษา pidgin จนมีความสมบูรณ์มากขึ้นและถาวรสืบต่อเป็นภาษาใหม่อีกภาษาหนึ่ง ซึ่งอาจถาวรสืบต่อเป็นภาษาแม่ของกลุ่มนคนใดกลุ่มนคนหนึ่ง เช่น ภาษา Kriol ที่ใช้กันในบางภาคของอสเตรเลียโดยพัฒนามาจากภาษาอบอริจินและภาษาอังกฤษผสมผสานกัน จนถาวรสืบต่อเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันในภาคเหนือของอสเตรเลียต่อวันต่อภาษา Creole นี้สามารถพบได้ทั่วโลกโดยในແບນຍຸໂປ່ມອເມຣິກາอาจมีภาษา Creole ที่พัฒนามาจากหลายภาษา เช่น เสปน โปรตุเกส ดัฟฟ์ และฟรังเศส ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการติดต่อทางภาษาและอิทธิพลทางภาษาของแต่ละประเทศ

การสัมผัสภาษามักเกิดขึ้นในบริเวณที่มีพื้นที่ทางภาษาหลายภาษาอยู่ใกล้เคียงกันซึ่งพื้นที่ดังกล่าวนี้เรียกว่า เขตภาษา (linguistic area) โดย Peter Trudgill(1985) กล่าวว่า เราไม่สามารถแบ่งเขตการใช้ภาษาต่างๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์ได้อย่างชัดเจนตามการแบ่งพรอมแคนระหว่างประเทศ

เราไม่สามารถระบุได้ว่า เมื่อเข้าเขตประเทศใดเราจะพบความแตกต่างในการใช้ภาษาอย่างเด่นชัด เนื่องจากประเทศต่างๆ ถึงแม่ว่ามีภาษามาตรฐานที่ใช้ประจำติดต่อกัน แต่ก็อาจมีภาษาอิน (dialects) ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากการมาตราฐานของประเทศนั้นๆ ใกล้เคียงกัน ภาษาที่ใช้ในบริเวณ方言ของแต่ละประเทศอาจมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันอย่างมาก ถึงแม้ว่าประเทศทั้งสองจะมีภาษาประจำติดต่อที่แตกต่างกันก็ตาม Trudgill ได้ยกตัวอย่างภาษาอินบริเวณ方言เคนเนเชอร์แลนด์-เยอรมันนี ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกัน ทั้งๆ ที่ประเทศทั้งสองต่างก็ใช้ภาษาประจำตินอกภาษา คือประเทศเนเธอร์แลนด์ใช้ภาษาดัทช์ ส่วนประเทศเยอรมันนีใช้ภาษาเยอรมันเป็นภาษาราชการ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่อยู่บริเวณ方言ทั้งสองประเทศต่างก็ใช้ภาษาอินในการสื่อสารกันไม่ได้ใช้ภาษาราชการของแต่ละฝ่าย

สรุปได้ว่า ภาษาแต่ละภาษาอาจมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศที่ใช้ภาษาแตกต่างกัน เป็นปัจจัยหนึ่งที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามปรากฏการณ์ที่ก่อตัวมาแล้วข้างต้น จากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่นักภาษาศาสตร์ที่อ้างไว้ข้างต้น ได้อธิบายนั้นจึงเป็นที่นำเสนอในศึกษาว่า การค้าชายแดนและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทั้งด้านภูมิประเทศและวัฒนธรรมระหว่างประเทศนั้น จะก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางภาษาลักษณะคลักษณะหนึ่งตามทฤษฎีที่ได้กล่าวมาแล้วหรือไม่ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีลักษณะเด่นชัดอย่างไร และส่งผลกระทบต่อภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเหล่านั้นอย่างไร

บริเวณ方言 ไทย-พม่า เขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภาพพม่า และในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย จัดเป็นพื้นที่หนึ่งที่ก่อตัวได้ว่าเป็นสังคมหลายภาษาเพรากลุ่มชนที่เข้ามาอาศัยหรือทำการค้าในพื้นที่ดังกล่าว จะประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ชาวพม่าที่เข้ามาค้าขายในบริเวณดังกล่าว หรือกระทั่งชาวจีนที่มีการติดต่อทางการค้าโดยการส่งสินค้าออกของไทยผ่านพม่า เข้าไปยังจีนในลักษณะสินค้าผ่านแดน โดยเฉพาะชาวไทยเองที่เข้าไปทำการค้าในเขตพื้นที่ดังกล่าว ก็มีจำนวนไม่น้อย และพื้นที่บริเวณนี้เป็นเขต方言 ซึ่งนอกจากนำไปสู่การแบ่งตามเขตการปกครองแล้วยังจัดได้ว่าเป็นการแบ่งตามเขตวัฒนธรรม (culture area) และเขตภาษา (linguistic area) อีกด้วย เนื่องจากภาษาของชนเหล่านี้มีที่มาจากตระกูลภาษาที่เหมือนและแตกต่างกัน จึงอาจทำให้เกิดภาวะการปรับรับทางวัฒนธรรมและการสัมผัสทางภาษา (language contact) ขึ้น และจากภาวะดังกล่าวมี影响ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณ方言 ไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ถึงปรากฏการณ์ทางภาษาร่วมถึงปัจจัยและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสทางภาษาว่าจะส่งผลต่อความเป็นเอกภาพของภาษาไทยมาตรฐาน

หรือภาษาถิ่นของกลุ่มชนเหล่านั้นเพียงไร และการสัมผัสทางภาษาที่จะก่อให้เกิดมิติของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาตลอดจนการปรับรับทางวัฒนธรรมอื่นๆ ด้วยหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic)
- 1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์
- 1.2.3 เพื่อศึกษาถึงผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า
- 1.2.4 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการปรับรับทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยยึดทฤษฎีวัฒนาการ (evolutionism) และทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม(cultural diffusionism)
- 1.2.5 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการหาแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในเขตชายแดนไทย-พม่า

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดระบบโครงสร้างทางสังคมที่มีความหลากหลายและซับซ้อนทางกลุ่มชาติพันธุ์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมไทยได้อย่างสงบสุข
- 1.3.2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดระบบการศึกษาภาษาไทยให้แก่กลุ่มชนที่อยู่ในภาวะหลากหลายภาษาได้
- 1.3.3 สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปสร้างแนวทางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ดีงามแก่กลุ่มชนที่อยู่บริเวณชายแดนไทย-พม่าได้

1.4 สมมติฐานของงานวิจัย

- 1.4.1 กลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าเชี้ยวเหล็กสภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทยเป็นผู้ที่มีการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาซึ่งจะก่อให้เกิดปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาในรูปแบบต่างๆ

- 1.4.2 ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลอันได้แก่ ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม รวมถึงบทบาทของสื่อมวลชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดภาระการสัมผัสทางภาษาขึ้น
- 1.4.3 การสัมผัสทางภาษาส่งผลให้เกิดผลกระทบทางด้านการปรับรับและต่อต้านในความเป็นเอกภาพของภาษา

1.5 ขอบเขตการวิจัย

- 1.5.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนที่อาศัย หรือทำการค้าในเขตชายแดนไทย-พม่า เฉพาะในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สาหaphum แม่เมาะ และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย
- 1.5.2 การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงสาเหตุ และผลกระทบของการสัมผัสภาษาของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะมีผลต่อการปรับรับทางวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมายด้วยโดยขอบเขตของการสัมผัสภาษา จะพิจารณาในหัวข้อต่อไปนี้
- การปนภาษา (language mixing)
 - การสลับภาษา (language switching)
 - การยืมภาษา (linguistic borrowing)
 - การแทรกแซงภาษา (linguistic interference)
 - การลู่เข้าของภาษา (linguistic convergence)
 - การลู่ออกของภาษา (linguistic divergence)
- 1.5.3 การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการสัมผัสภาษา โดยพิจารณาจากลำดับชั้นของภาษาในสังคมไทย (Language hierarchy) ดังที่ สมอลลี (Smalley ,1988:247) ได้จำแนกไว้ 8 ประเภท ดังนี้
- ภาษาไทยมาตรฐาน (standard Thai)
 - ภาษาประจำภาค (regional languages)
 - ภาษาประจำภาคชายแดน (marginal regional languages)
 - ภาษาพลัดถิ่น (displaced languages)
 - ภาษามีือง (languages of towns and cities)
 - ภาษา方言 (marginal languages)
 - ภาษาในวงศ์ (enclave language)
 - ภาษาภายนอก (external languages)

1.6 ระยะเวลาในการดำเนินงาน : 12 เดือน

กิจกรรม	เดือนที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง												
2.เก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชารที่ใช้ในการวิจัย												
3.เลือกกลุ่มตัวอย่าง												
4.สร้างเครื่องมือ(แบบสอบถามและบทสัมภาษณ์)												
5.นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ												
6.ทดลองใช้เครื่องมือและรายงานความก้าวหน้า												
7.เก็บรวบรวมข้อมูล												
8.วิเคราะห์ข้อมูล												
9.รายงานผลการวิจัย												

1.7 นิยามศัพท์

1.7.1 กลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic group)

หมายถึง กลุ่มของบุคคลคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกันและเป็นวัฒนธรรมที่มีการแปรเปลี่ยนได้โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ

1.7.2 ภาษาหลายภาษา (multilingualism)

หมายถึง ภาษาของสังคมซึ่งมีผู้ที่มีความเข้าใจหรือรู้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาขึ้นไป และมีการนำภาษาเหล่านี้มาใช้สักขึ้นหรือปั่นกันในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น

1.7.3 สังคมหลายภาษา (multilingual society)

หมายถึง สังคมที่ประกอบไปด้วยผู้ที่มีความสามารถเข้าใจหรือพูดได้หลายภาษา และใช้ภาษาต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

1.7.4 การสัมผัสทางภาษา (language contact)

หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีผู้หลายภาษาอยู่ร่วมกันและมีการใช้ภาษาหลายภาษาสักขึ้นโดยภาษาต่างๆ จะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ภาษาหลายภาษาพบได้มากในบริเวณชายแดนหรือเขตติดต่อระหว่างสังคมที่ใช้ภาษาแตกต่างกัน

1.7.5 การปนภาษา (language mixing)

หมายถึง การใช้คำของภาษาหนึ่งปนกับอีกภาษาหนึ่งในระดับคำและสำนวน

1.7.6 การสลับภาษา (language switching)

หมายถึง การที่ผู้ใช้ภาษามีการนำภาษาหนึ่งมาใช้สลับกับอีกภาษาหนึ่งในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นในระดับประโภคหรือยาวกว่าประโภค

1.7.7 การยืมภาษา (linguistic borrowing)

หมายถึง การที่ภาษาใดภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะใดก็ตามจากอีกภาษาหนึ่งมาใช้ในภาษาเป็นลักษณะของตนเอง

1.7.8 การลู่เข้าของภาษา (linguistic convergence)

หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ภาษาต่างๆ มีการสัมผัสนันเป็นระยะเวลานานและมีการยืมลักษณะซึ่งกันและกันจนกลายเป็นภาษาที่คล้ายคลึงกันโดยไม่จำเป็นต้องเป็นภาษาที่มาจากตระกูลเดียวกัน

1.7.9 การลุ่ออกของภาษา (linguistic divergence)

หมายถึง การที่ภาษาใดภาษาหนึ่งแตกตัวกลายเป็นภาษาอย่างหลายภาษา หรือการที่ภาษาอย่างต่างๆ ของภาษาใดภาษาหนึ่งพัฒนาความต่างจากกันและกัน จนในที่สุด ความเข้าใจในกันและกันหมดไปจนกลายเป็นคนละภาษา

1.7.10 การแทรกแซงภาษา (linguistic interference)

หมายถึง การที่บุคคลสามารถใช้ภาษาสองภาษาสลับกันและภาษาทั้งสองมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ทำให้ภาษาที่มีอิทธิพลน้อยกว่ามีลักษณะที่ผิดเพี้ยนไปจากรูปแบบหรือโครงสร้างเดิมของภาษาหนึ่งๆ

1.7.11 ตระกูลภาษา (language family)

หมายถึง กลุ่มของภาษาที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อสายโดยมีความคล้ายคลึงกันอย่างเป็นระบบ

1.7.12 เขตวัฒธรรม (culture area)

หมายถึง บริเวณพื้นที่ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันหรือมีลักษณะทางวัฒนธรรมอย่างโดยย่างหนึ่งที่สามารถแพร่กระจายไปได้ทันทีและรวดเร็วทั่วถึงกัน

1.7.13 เพตภาษา (linguistic area)

หมายถึง บริเวณหรือพื้นที่ที่ผู้พูดหลายภาษาอยู่ใกล้เคียงกัน โดยภาษาที่ใช้นั้นอาจเป็นภาษาในตระกูลเดียวกันหรือต่างตระกูลกัน

1.7.14 ภาษาไทยมาตรฐาน (standard Thai)

หมายถึง ภาษาที่มีความสำคัญมากที่สุดในสังคมไทย จัดเป็นภาษาประจำชาติ และเป็นภาษาราชการที่ใช้ในการทำกิจกรรมระดับชาติ เช่น ในการศึกษา และภาษาวรรณกรรม

1.7.15 ภาษาประจำภาค (regional languages)

หมายถึง ภาษาประจำภูมิภาคทั้งสี่ภูมิภาคของประเทศไทย อันได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาประจำภาคนี้มีบทบาทสำคัญรองจากภาษาไทยมาตรฐานเพราถือเป็นภาษาหลักของแต่ละภาค

1.7.16 ภาษาประจำภาคชายแดน (marginal regional languages)

หมายถึง ภาษาที่มีความสำคัญระดับภาคแต่มีผู้ใช้จำนวนไม่มากเท่ากับภาษาประจำภาค เป็นภาษาที่มีผู้พูดอยู่ทั้งในประเทศไทยและประเทศข้างเคียง ภาษาเหล่านี้จึงจัดได้ว่าเป็นภาษาชายแดนด้วย

1.7.17 ภาษาพลัดถิ่น (displaced languages)

หมายถึง ภาษาตระกูลไทยที่ผู้พูดเป็นผู้อพยพมาจากดินแดนนอกประเทศไทย หรืออพยพไปในภูมิภาคต่างๆ ภาษาพวนนี้จะมีความแตกต่างจากภาษาประจำภาคที่ตนอยู่

1.7.18 ภาษาเมือง (languages of towns and cities)

หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดกันเฉพาะในเขตเมือง ไม่ปรากฏว่าใช้พูดในเขตชนบท

1.7.19 ภาษาชายแดน (marginal languages)

หมายถึง ภาษาที่มีผู้พูดอยู่ในประเทศไทยและประเทศข้างเคียงด้วยแต่ไม่มีความสำคัญในระดับภูมิภาค

1.7.20 ภาษาในวงศ์ล้อม (enclave language)

หมายถึง ภาษาที่มีผู้ใช้พูดน้อยมากและมักเป็นภาษาที่อยู่ในดินแดนที่แวดล้อมด้วยภาษาอื่นๆ ที่มีผู้พูดมากกว่า

1.7.21 ภาษาภายนอก (external languages)

หมายถึง ภาษาที่อยู่นอกสังคมไทยไม่มีผู้ใช้พูดเป็นภาษาแม่ แต่อาจจะพบการใช้เพื่อการทำกิจกรรมเฉพาะแบบเช่น ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในโรงเรียน ในวงการธุรกิจ หรือการติดต่อการค้า เป็นต้น

1.8 คณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัย

ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งในการวิจัย	สัดส่วนในงานวิจัย
รศ. ดร.ปรีชา อุปโยคิน	ที่ปรึกษาโครงการ	-
นางสาวกัททิรา วิภาภิญญาณิ	หัวหน้าโครงการ	60%
นางสาวศศิมา จาธุบุญปี	ผู้ร่วมวิจัย	25%
นางสาววรรณวิภา อินทร์ปีน	ผู้ร่วมวิจัย	15%

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมงานวิจัย

2.1.1 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (The Diffusion theory of Cultural)

ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมมีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะเกิดจาก การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม โดยเกิดจากการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสังคมที่ต่างวัฒนธรรมกัน และต่างแพร่กระจายวัฒนธรรมออกไปสู่กันและกัน โดยในสังคมที่เจริญกว่าอาจจะมีการยอมรับ วัฒนธรรมของสังคมที่ด้อยกว่าและในทางกลับกันในสังคมที่ด้อยกว่าอาจจะเกิดการปฏิเสธ วัฒนธรรมของสังคมที่เจริญกว่าก็ได้ ในสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งๆ จัดเป็น พัฒนาการหรือวิวัฒนาการของมนุษยชาติแต่ละกลุ่ม เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป เกิดการ แพร่กระจายของวัฒนธรรม การรับหรือการปฏิเสธวัฒนธรรมใหม่ย่อมมีผลต่อโครงสร้างของ สังคมและวัฒนธรรมเดิม โดยถ้าวัฒนธรรมที่แพร่กระจายมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มากกว่า วัฒนธรรมเดิมต้องปรับและท้ายที่สุดวัฒนธรรมเดิมอาจไม่เหลือให้เห็นอยู่อีกต่อไป (อมรา พงศ์พาณิชญ์ 2541: 130) ฟرانซ์ โบอัส (Franz Boas) นักมนุษยวิทยาชาวอเมริกัน ผู้นำ ทางด้านทฤษฎีการแพร่กระจายวัฒนธรรมของสำนักโคลัมเบียนมิลล์คริสต์ทศวรรษ 1920 เชื่อว่า วัฒนธรรมมีศูนย์กลางและมีการแพร่กระจายสู่ชัยชนะและสังคมอื่น การประทับสังสรรค์ทาง วัฒนธรรมทำให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมของกันและกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็น ผลมาจากการที่วัฒนธรรมมีพัฒนาการแตกต่างกัน และมีการผสมผสานเอาบางส่วนของวัฒนธรรม อื่นมาไว้ด้วย และองค์ประกอบต่างๆ ของวัฒนธรรม เช่น ภาษา ศตวรรษ ศิลปกรรม การปกครอง ฯลฯ ก็จะต้องมีการผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะใน ด้านภาษาแล้ว การรับเอาวัฒนธรรมหรือลักษณะของภาษาอื่นเข้ามาผสมหรือปนกับภาษาเดิมที่มีอยู่ จะก่อให้เกิดรูปแบบที่เป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ทางภาษาที่เรียกว่า “ภาษาการสัมผัสด้วยภาษา” ภาระการสัมผัสด้วยภาษาเป็นภาระที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความเป็นเอกภาพของ ภาษามาตรฐาน และเป็นเรื่องที่นักวิจัยจำนวนมากได้ให้ความสนใจศึกษา ดังจะได้กล่าวถึงใน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.1.2 แนวคิดวิวัฒนาการ (Evolutionism)

แนวความคิดวิวัฒนาการ เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีวิวัฒนาการทางชีวภาพของ ชา尔斯 ดาร์วิน (Charles Darwin) โดยนักสังคมวิทยาในกลุ่มทฤษฎีวิวัฒนาการเสนอว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง ในลักษณะที่มีการพัฒนาและก้าวหน้ากว่าขั้นที่ผ่านมา และมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีรูปแบบเรียบง่ายไปสู่รูปแบบที่ слับซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ จนเกิดเป็นสังคมที่มีความสมบูรณ์

2.1.3 ตระกูลภาษา(language family)

ภาษาที่ใช้พูดในสังคมไทยสามารถแบ่งเป็น 5 ตระกูล ได้แก่

1. ตระกูลไทย-กะได (Tai-Kadai)

ประกอบด้วยตระกูลย่อย 2 ตระกูล คือ ตระกูลไทยและตระกูลกะได

- ภาษาตระกูลไทย เช่น ภาษาไทย ลาว ผู้ไท ไทลื้อ เป็นต้น

- ภาษาตระกูลกะได เช่น เกลาו(Kelao) ลี(Li) ลาตี (Lati) ลักกะ (Laqua)
เป็นต้น

2. ตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan)

ประกอบไปด้วย 2 ตระกูลย่อย ได้แก่ ตระกูลจีน และตระกูลทิเบต-พม่า

3. ตระกูลแม้ว-เยี้า (Meo-Yao)

ประกอบไปด้วยภาษาแม้วและภาษาเยี้า

4. ตระกูลอสโตรເອເຊີຕິກ (Austroasiatic)

ประกอบไปด้วยภาษา 2 ตระกูลย่อย ได้แก่ มอญ และเขมร

5. ตระกูลอสโตรნิเชียน

ประกอบไปด้วยภาษา 2 ตระกูลย่อย คือ มาเลีย และโพลินีเซียน

2.1.4 ลักษณะสำคัญของภาษาแต่ละตรรกะ

ตารางที่ 2-1 ตรรกะไทย-กะได (Tai-Kadai)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำ
เป็น	มีทั้ง	ด้านเสียง	มีเสียง	มีการ	การวางแผน	การวางแผน
ตรรกะคำ	พัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์ และ	เรียงคำ	คำขยาย	ลักษณะนาม
โดย ส่วน	เดี่ยวและ	ประกอบ	หากเปลี่ยน	แบบ	จะวางแผน	จะวางแผน
ให้เป็น	ควบคู่กัน	ไปด้วย	วรรณยุกต์	ประชาน-	ไว้หลัง	คำอก
คำพยางค์	โดยส่วน	สระเดี่ยว	ความหมายของ	กริยา-	คำหลัก	จำนวน
เดี่ยว เช่น	ให้จะใช้	และ	คำก็จะ	กรรม	เสมอ	
พ่อ เมม	พัญชนะต้น	สระผสม	เปลี่ยนแปลงไป			
ลูก กิน	เดี่ยวขึ้นต้น		ด้วย เช่น ป่า			
นั่ง นอน	คำ และเป็น		ป่า ป้า			
เป็นต้น	พัญชนะ					
	สะกด					

ตารางที่2-2 ตระกูลจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำลักษณะนาม
เป็นภาษาคำโಡดส่วนใหญ่	มีพัญชนะเดี่ยวและควบค้ำ	ไม่มีการแยกความแตกต่าง	มีเสียงวรรณยุกต์ เช่นเดียวกับ	การเรียงคำมี2แบบคือ ประธาน-	บางภาษา วางคำขยายไว้หน้าคำ	มีการวางแผน
เป็นคำพยางค์เดียว	แต่พัญชนะควบค้ำมีน้อยมาก	ระหว่างสระเสียงเสียงยาว	ตระกูลไทย-สันกับสระ กะได	กรรรม ในภาษาจีน	หน้าคำลักษณะ และตามด้วย	ลักษณะนาม
	พยางค์มักลงท้ายด้วยเสียงต่างๆ	แต่จะแยกความ เสียงต่างๆ		ภาษา ไทยร่อง	ไว้หลังภาษา คำนำในภาษาจีน ส่วน	ภาษาอื่นปี
	มากกว่า พัญชนะและในบางภาษา เช่นภาษา	ระหว่างสระเสียงต่างๆ เช่นจูนกุนในภาษา		และแบบประธาน-	แต่ในภาษา คำลักษณะ	ภาษาเดิม
	ภาษา เช่นภาษา ภาษา เช่นภาษา	ปกติกับภาษา	กรรรม-	มี คำลักษณะ เช่นใน	บางภาษา ทั้งสอง อย่างปั่น	ภาษาไทย
	ไม่มีตัวสะกด เลย	แต่จว แคละเสียงต่างๆ ปกติกับเสียงต่างๆ เช่นเพданในภาษา อีปี	กรรยา ในภาษา พม่า และภาษา อีปี	กัน		

ตารางที่2-3 ตระกูลเมือง-ເຊົາ (Meo-Yao)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์			ลักษณะนาม
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำ	
เป็นภาษาคำโอดค์	ไม่มีพยัญชนะ ตัวสะกดแต่พยัญชนะตื้น มีความซับซ้อนมาก	มีพยัญชนะ สระ ^{ที่} เรียนง่าย	มีเสียง วรรณยุกต์ เช่นเดียวกับภาษาไทย	เรียงคำแบบประ喃-กริยา-กรรม เช่นเดียวกับภาษาไทย	วางแผน-ขยายໄວ ข้างหลัง คำหลัก	วางแผน ขยายໄວ ข้างหลัง เช่นเดียวกับภาษาจีน	วางแผน ขยายໄວ ข้างหลัง เช่นเดียวกับภาษาจีน

ตารางที่2-4 ตระกูลօอสโตรເອເຊີຕິກ (Austroasiatic)

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์			ลักษณะนาม
	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำ	
มีคำสองพยางค์ เป็นส่วนใหญ่และเน้นเสียงลงที่ พยางค์หลัง	มีพยัญชนะควบกล้ำก โดยเฉพาะพยัญชนะตื้น พยางค์มักลงท้ายด้วยพยัญชนะ	มีการแยกความแตกต่างระหว่างสระเสียง สันและสระเสียง牙	ส่วนใหญ่ไม่มีวรรณยุกต์ มีเว้นภาษา เวียงคำนามและภาษาถิ่นบางส่วนของบุรุษ	เป็นแบบประ喃-กริยา-กรรม	วางแผน-ขยายໄວ ข้างหลัง คำหลัก	วางแผน ขยายໄວ ข้างหลัง เช่นเดียวกับในภาษาไทย	วางแผน ขยายໄວ ข้างหลัง เช่นเดียวกับภาษาจีน

ตารางที่ 2-5 ตระกูลอสโตรนิชียน

ระบบคำ	ระบบเสียง			ระบบไวยากรณ์		
	พัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์	การเรียงคำ	คำขยาย	คำลักษณะนาม
เป็นภาษาที่มีคำหลายพยางค์ มีการเติมหน่วยหน้าศัพท์หน่วยกลางศัพท์เพื่อเปลี่ยนหน้าที่หรือชนิดของคำ	มีพัญชนะควบค้ำนมาก พยางค์ส่วนใหญ่เป็นพยางค์เปิดลงท้ายด้วยเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์	เสียงสระเรียบง่าย แค่เสียงสระ a,i,u และเสียงขึ้นจนูก และสระสมด้วย	ไม่มีวรรณยุกต์	มีสองแบบคือทั้งแบบประธาน-กริยา-กรรม และในบางภาษาเป็นแบบ กริยา-ประธาน-กรรม	วงคำขยายไว้ข้างหลังคำหลัก	มีทั้งที่วงไว้เหมือนในภาษาไทย และในภาษาจีน

จากตารางแสดงลักษณะของภาษาตระกูลต่างๆ ที่ใช้ในสังคมไทยข้างต้น จะเห็นได้ว่าแต่ละตระกูลภาษามีความคล้ายคลึงกันมาก เช่น เป็นภาษาคำโดยดุด มีการเปลี่ยนแปลงความหมายเมื่อเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยน และมีการเรียงคำในประโยคที่ส่วนใหญ่เป็นแบบประธาน-กริยา-กรรม เป็นต้น

2.1.5 เกณฑ์การพิจารณาว่าภาษาในเขตติดต่อชายแดนไทย-พม่า เป็นภาษาเดียวกันหรือต่างกัน

1. เกณฑ์ทางด้านภาษา

ภาษาที่ใช้ในเขตติดต่อบริเวณชายแดนไทย-พม่า นั้นมีทั้งภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษาจีน รวมถึงภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในภาษาไทย ภาษาพม่าและภาษาจีนจะมีความคล้ายคลึงในด้านเสียง คำศัพท์พื้นฐานเช่น ลำดับเครื่อง眷ติ คำที่ใช้เรียกชื่อสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ คำเรียกชื่อวัյวะต่างๆ คำสำหรับน้ำ เครื่องใช้ต่างๆ ตลอดจนคำกริยา วิเศษณ์ที่เป็นคำพื้นๆ และรวมถึงโครงสร้างของคำและประโยคที่มีทั้งความแตกต่างและการปรับเข้าหากัน เช่น ในภาษาไทย มีการเรียงคำในประโยค “กินข้าว” (กริยา + กรรม) ในภาษาพม่าจะเป็น “ข้าวกิน” (กรรม + กริยา) ในภาษาไทยมีการเรียงคำนอกจำนวนและคำลักษณะนามดังนี้ ประธาน + คำบอกจำนวน +

คำลักษณะนาม เช่น ในประโยค “ม้าสามตัว” แต่ในภาษาจีนจะมีการเรียงคำก่อนว่า “หน้าคำ” ลักษณะนามแล้วจึงตามคำยกระดับ เช่น ในประโยค “สามตัวม้า” ในขณะเดียวกันในประโยคที่ไม่ปรากฏคำก่อนว่า เช่น “ชือ ฟ่าน เลอ” (กริยา + กรรม+คำช่วยกริยา) ซึ่งตรงกับการเรียงคำในภาษาไทยว่า “กินข้าวแล้ว” (กริยา + กรรม+คำช่วยกริยา) เช่นกัน

2. เกณฑ์ทางด้านระบบการเขียน

ภาษาไทยด้านนี้และภาษาพม่า จะมีความคล้ายคลึงกันมาก จะเห็นได้ว่า ชนพื้นเมืองฝั่งแม่น้ำที่สามารถเขียนตัวอักษรด้านนาโนรรมได้ก็จะอ่านและเขียนภาษาพม่าได้ขณะเดียวกัน เด็กๆ ชาวพม่าที่มีโอกาสร่วมเรียนภาษาไทยก็จะอ่านออกเสียงภาษาไทยคล่องไว้ นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ฟังด้วยความภาคภูมิใจด้วยเช่นกัน

3. เกณฑ์ทางด้านการปัจจุบัน

ถึงแม้ว่ากลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณเขตติดต่อชายแดนไทย-พม่าจะมีภาระการต่างกันแต่ในการติดต่อสื่อสารต่างฝ่ายต่างพยายามใช้ภาษาท้องถิ่น เช่น ภาษาพื้นเมือง ทำให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้ง่ายขึ้น แต่ก็ไม่จัดว่าภาษาที่ต่างใช้นั้นจะเป็นภาษาเดียวกัน เพราะผู้พูดอยู่ในประเทศที่ต่างกันนั่นเอง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประพนธ์ จุนทวิเทศ (2532) ศึกษาถึง “ภาวะ helyak ภาษาในบ้านหนองอารีและบ้านลาวดีม ตำบลดินแดง อำเภอไฟรบึง จังหวัดศรีสะเกษ” พบว่าชุมชนดังกล่าวมีการใช้ภาษา 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาเขมร ภาษาลาว ภาษาถูก และภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งภาษาที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือภาษาลาว รองลงมาได้แก่ภาษาเขมร ภาษาไทย และภาษาถูกตามลำดับ โดยภาษาเขมรและภาษาถูกเป็นภาษาตระกูลมองโภ-เขมร มีลักษณะทั่วๆ ไปคล้ายกัน ส่วนภาษาลาวและภาษาไทยเป็นภาษาตระกูลไทย มีลักษณะทั่วๆ ไปคล้ายคลึงกัน และผลการศึกษาชี้ให้เห็นแนวโน้มว่าคนเขมรจะพูดได้เพียง 3 ภาษา คือ เขมร ลาว ไทย และคนลาวจะพูดได้ 2 ภาษาได้แก่ ลาวและไทย การที่ประชากรรุ่นหลังสามารถพูดภาษาไทยได้มากขึ้นเป็นผลลัพธ์เนื่องมาจากกระบวนการศึกษาและอิทธิพลสื่อมวลชน ซึ่งใช้ภาษาไทยมาตรฐาน

สถาพร บุญประเสริฐ (2532) ศึกษาการเลือกภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง บน ปราย ที่บ้านนำ สอด อําเภอทุ่งช้างจังหวัดน่าน โดยชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนหลายภาษาและมีภาษาประจำชาติพันธุ์ 3 กลุ่มใหญ่ คือ บุญ ม้ง และปราย ผลการศึกษาพบว่า การติดต่อสื่อสารภายในกลุ่มของตนนี้ กลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีการเลือกใช้ภาษาของตนเองมากที่สุด ทั้งในครอบครัวและกับเพื่อนบ้าน ขณะที่

กลุ่มชาติพันธุ์บุนเดศและปรับจะใช้ภาษาของตนในครอบครัว และใช้ภาษาคำเมืองกับเพื่อนบ้านในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม มีเพียงกลุ่มชาติพันธุ์บุนเดศเท่านั้นที่ใช้ภาษากองคนเองกับกลุ่มอื่นๆ มากที่สุดและภาษากลางที่ทั้ง 3 กลุ่มชาติพันธุ์จะใช้ในการติดต่อสื่อสารคือภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยกลาง

สุปัลลญา ชมจินดา (2537) ศึกษาเรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการใช้สินค้าของผู้ค้าแบบแพลงดอยชาวไทย ย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร” ว่าใช้กลวิธีในการสื่อสารแบบใดและใช้อ่วยไร โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวคิดเรื่อง “กลวิธีในการสื่อสาร” (Communication strategies) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ค้าแบบแพลงดอยชาวไทย ย่านถนนข้าวสาร ใช้กลวิธีในการสื่อสาร จำนวน 11 กลวิธี คือ 1. กลวิธีการเลี่ยง ซึ่งแยกออกเป็น 2 กลวิธีย่อย คือการยกเลิกข้อมูลและการเปลี่ยนหัวเรื่อง 2. กลวิธีการเตือน ซึ่งมี 3 กลวิธีย่อย คือ การใช้ประโยชน์ความหมายเหมือน การพูดอ้อมและการสร้างคำใหม่ 3. กลวิธีการปรับข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 กลวิธีย่อย คือ การเลี่ยงความหมายและการย่อข้อมูล 4. กลวิธีการถ่ายโยง ซึ่งแยกออกเป็น 3 กลวิธีย่อย คือการถ่ายโยงจากภาษาแม่ การแปลตามตัวอักษรและการลับบัญญา 5. กลวิธีการเลือกใช้คำพิเศษ 6. กลวิธีการเลียนแบบ 7. กลวิธีการสรุปกฎกว้างเกินไป 8. กลวิธีการใช้โครงสร้างคู่ขนาน 9. กลวิธีการใช้คำซ้ำ 10. กลวิธีการกล่าวซ้ำ และ 11. กลวิธีการแก้ไขด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ค้าแบบแพลงดอยมีการใช้ภาษาอังกฤษในลักษณะที่เบี่ยงเบนจากที่เจ้าของภาษาใช้ในประเด็นสำคัญ เช่น ใช้คำแสดงปฏิเสธเพียงคำว่า no และ not ใช้รูปแบบประโยชน์คำนามที่ต้องตอบด้วย Yes หรือ No โดยไม่มีการวางกริยาช่วยไว้หน้าประธาน โดยใช้รูปแบบท่านองเสียงสูง-ขึ้นท้ายประโยค และ ไม่ใช้คำกริยา to be รวมทั้งมีการใช้คำบุพบทที่จำกัด เช่น ใช้คำว่า for แทนคำว่า to และ from ส่วนการได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่นั้นพบว่า ผู้ค้าแบบแพลงดอย ชาวไทย ย่านถนนข้าวสาร ได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่คือภาษาไทยในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก

ศิริกุล กิติราภุจ (2539) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชนล่างกระชั้นที่บ้านหนองกระพี้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอตอนตุ้ม จังหวัดนครปฐม พบร่วมกันในคนรุ่นเก่าหรือผู้ที่มีอายุมากจะมีการใช้ศัพท์ท้องถิ่นมากกว่าศัพท์ที่รับมาจากภาษากรุงเทพ และตรงกันข้ามในคนรุ่นใหม่หรือผู้ที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะใช้ศัพท์ที่รับมาจากภาษาไทยกรุงเทพมากกว่า

นภารัฐ ฐิติวัฒนา(2539) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่างสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเกรียงศรีสตรี” โดยเลือกศึกษาเฉพาะอาจารย์ในสาขาวิชาไทยภาษาอังกฤษ และรัฐประสาщенศาสตร์ พบร่วมกันในภาษาไทยของอาจารย์ต่าง

สาขาวิชาโดยอาจารย์ภาษาไทยมีการปั่นน้อยที่สุดและอาจารย์ภาษาอังกฤษมีความหลากหลายในการใช้ชนิดของคำและปรับชนิดของคำตามไวยากรณ์ภาษาอังกฤษมากกว่าอาจารย์อีกสองสาขาวิชา

รสสุคนธ์ แข็งแรง (2540) ศึกษาเรื่อง “การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยตามกลุ่มชาติพันธุ์และเพศ” โดยเน้นกลุ่มชาติพันธุ์ไทย จีน และมุสลิม ที่เป็นตัวแทนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง พบร่วมกันมุสลิมจะออกเสียงชัดกว่าคนไทยและคนจีน และคนไทยออกเสียงชัดเจนมากกว่าคนจีนเล็กน้อยในคำควบค้ำมัน แต่ตั้งข้อสันนิษฐานว่ามีความเป็นไปได้ว่ากลุ่มนุสลิมได้รับอิทธิพลจากภาษาอารบิกซึ่งเป็นภาษาศาสนาของพวกเขาระหว่างนักเรียนนี้

ปรากฏคำที่ออกเสียง ร ถึง 30 ครั้งในหนึ่งหน้า และเสียง ล 53 ครั้งในหน้าเดียวกัน

น้ำทิพย์ กิจการวัฒน์(2541) ได้ศึกษาถึงปัจจัยซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาษาว่า สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เปลี่ยนไป มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษา ตัวอย่างเช่น การติดต่อระหว่างประเทศที่พูดภาษาต่างกัน มีวัฒนธรรมต่างกัน ยอมมีการแลกเปลี่ยน ในด้านภาษาและวัฒนธรรม เช่น มีการยืมคำเพื่อใช้เรียกสิ่งของ หรือเรียกแนวปฏิบัติในวัฒนธรรม ของชนเผ่าต่างชาตินั้น

และในตัวอย่างงานวิจัยของสมอลลี (Smally,1988) ที่ได้ศึกษาถึงสภาวะของสังคมหลายภาษาในประเทศไทย โดยศึกษาใน 3 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ พบร่วมกันใช้ภาษาเขมรหนึ่งเป็นภาษาที่หนึ่ง แต่ก็สามารถใช้ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาอีสานและภาษาถืบในการติดต่อสื่อสารได้ด้วยซึ่งการเลือกใช้ภาษานั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส สถานการณ์ ที่ตั้งของชุมชน การศึกษา อายุ และรุ่นอายุ และในคนรุ่นสูงอายุจะมีภาวะสองภาษาอยู่ก่อนในคนรุ่นปัจจุบัน และจำนวนคนที่ใช้ภาษาเขมรหนึ่งในปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้นเป็นสองเท่าจากเมื่อ 30 ปีก่อน

ส่วนในงานวิจัยของดิษฐ์ ศรีนราวน์ (Srinarawat.1988 ข้างล่างใน อมรา ประสิทธิ์รัตน์,2542:115) ที่ได้ศึกษาการใช้ภาษาของคนจีนในกรุงเทพฯ และหัวเมืองของพวกเขาร่วมกับภาษาไทยและภาษาจีน พบร่วมกันใช้ภาษาจีนของคนไทยเชื้อสายจีนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะลดลง และถูกแทนที่โดยภาษาไทยในที่สุด

ในเรื่องของการสัมผัสทางภาษาหนึ่ง อมรา ประสิทธิ์รัตน์ (2547) ได้ศึกษาถึงการสัมผัสภาษาภัยนักการปรับเปลี่ยนเป็นสมัยใหม่ของภาษาไทย พบร่วมกันภาษาไทยมาตรฐานได้พัฒนาวิธีการพูดหรืออวัจลีลักษณะใหม่ ดังจะเห็นได้จากคำพท์ใหม่ๆ จำนวนมาก รูปแบบทางภาษาสัมพันธ์แบบใหม่ เช่น ประโยครวมว่าจกที่ไม่มีความหมายทางร้าย สังกรประโยคแบบใหม่ และการแปลงนามวតี เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นผลมาจากการที่ภาษาไทยสัมผัสกับภาษาอังกฤษ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการทางภาษา การยืมภาษา และการแปลง ซึ่ง

กระบวนการเหล่านี้ได้รับการกระตุ้นให้มีมากขึ้น โดยค่านิยมทางสังคมและการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนสองภาษา หรือ โรงเรียนนานาชาติ

ธอมัสัน (Thomason, 2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาอย่างจงใจ (deliberate change) อันเนื่องมาจากการสัมผัสรายชาติ โดยใช้ทฤษฎีวิธีการทางภาษาศาสตร์ประวัติศาสตร์ที่เรียกว่า วิธีการเปรียบเทียบ (the Comparative Method) เป็นพื้นฐานในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษา ภาษาที่ธอมัสันศึกษาเปรียบเทียบันนั้นมีหลายภาษาด้วยกัน ทั้งภาษาประจำชาติต่างๆ และภาษาล้วน เช่น ภาษาอังกฤษที่ใช้ในอเมริกันกับภาษาอาปา (napa) ในแคลิฟอร์เนีย และภาษาชาลิส (Salish) ในมอนทานา ภาษาอารบิกที่ใช้ในไโตรและใน Feyoun โอเอชิส (Fayyoum Oasis) ประเทศอียิปต์ เป็นต้น ผลการศึกษาพบสภาวะการเปลี่ยนแปลงของภาษา 3 ประเภท คือ การยึดคำ การจงใจปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงภาษาเพื่อรักษาความเป็นตนของ และการจงใจเปลี่ยนแปลงภาษา โดยเฉพาะโครงสร้างประ惰ค เพื่อเพิ่มความแตกต่างระหว่างภาษาของคนกับภาษาของผู้อื่น หรือในบางกรณีเพื่อป้องกันผู้อื่นเรียนภาษาของตน วิธีการดังกล่าวรวมถึงการสร้างภาษาลับ (secret language) ธอมัสันสรุปผลการศึกษาโดยให้ข้อขั้ดແยັງกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางภาษาศาสตร์ในงานวิจัยอื่นๆ ที่มักกล่าวกันว่าการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ไม่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อภาษา หากธอมัสันกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ทางภาษาศาสตร์ แต่การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะไม่มีผลกระทบที่ถาวรต่อทั้งชุมชนภาษา (speech community) มากนัก เนื่องจากโดยทั่วไปชุมชนภาษามักมีขนาดเล็ก และมักมีปัจจัยทางสังคมอย่างอื่นมาประกอบ เช่น ภาวะหลายภาษา บทบาทของผู้กำหนดมาตรฐานภาษา (language standardizer) และการเกิดกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่ๆ ที่แสวงหาภาษาของตนเพื่อแสดงตัวตน (identity)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสัมพัสดาทางภาษาของกลุ่มนในเขตชายแดนไทย - พม่า : กรณีศึกษา เนื้อหาบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาสภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยแบ่งเป็น 9 ขั้น ดังนี้

3.1.1 ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.1.1 เอกสารทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงการอพยพเคลื่อนย้ายของกลุ่มนใน พื้นที่เป้าหมายเพื่อสืบค้นร่องรอยตำแหน่งชุมชนเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

3.1.1.2 เอกสารเกี่ยวกับจำนวนชนเผ่าและประวัติของการเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ ของกลุ่มประชากรในพื้นที่เป้าหมาย

3.1.1.3 เอกสารที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพม่าและวัฒนธรรมล้านนารวมถึงวัฒนธรรม ของกลุ่มนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่เป้าหมายที่ต้องการศึกษา ว่ามีความคล้าย คลึงหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

3.1.2 ศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย

- สัมภาษณ์กลุ่มนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลในเบื้องต้น และ นำกลับไปสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยถ่ายทอดเป็นภาษาที่กลุ่มนในพื้นที่ เป้าหมายใช้อยู่

3.1.3 เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

- ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้คือ ต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่หรือ ทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าขี้เหล็ก สาสภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sample)

3.1.4 สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์

3.1.5 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

- 3.1.6 ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
- 3.1.7 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีการดังนี้^{*}
- 3.1.8 สังเกตการณ์ โดยคุณผู้วิจัยเดินทางไปสังเกตการณ์ในชุมชนพื้นที่เป้าหมายเพื่อสังเกตการณ์การดำเนินชีวิตและการติดต่อสัมพันธ์กันของกลุ่มชน
- 3.1.9 สัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ทั้งผู้ที่ให้ข้อมูลที่อยู่ในชุมชนเป้าหมาย และผู้ที่ไม่ได้อยู่ในชุมชนเป้าหมายแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของกลุ่มชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่เป้าหมาย
- 3.1.10 แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่แปลเป็นภาษาที่ใช้ในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย และภาษาไทยรวมถึงภาษาอังกฤษ
- 3.1.11 บันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกตเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนการสัมภาษณ์บันทึกลงในแบบบันทึกเสียง และภาพนิ่ง แล้วนำมาถ่ายเป็นตัวอักษรอีกรึ่งหนึ่ง
- 3.1.12 นำข้อมูลต่างๆ ที่ได้มายัดห่วงหมู่ วิเคราะห์ สรุป เตรียมนำเสนอโดยใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้^{*}
- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Method)
 - การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method)
- 3.1.13 ประมาณผลข้อมูลเพื่อรายงานผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้ประชากรซึ่งเป็นผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพนมฯ และ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย และดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sample)และมีกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 246 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด

3.3 กิจกรรมวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย โดยเดินทางเพื่อเก็บข้อมูลวิจัยในพื้นที่เป้าหมาย ตามวัน เวลา ดังนี้^{*}

ตารางที่ 3-3-1 การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 1

วัน	เวลา
วันจันทร์ที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.
วันอังคารที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันพุธที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2546	08.00 – 17.00 น.
วันพฤหัสบดีที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันศุกร์ที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.
วันจันทร์ที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.
วันอังคารที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันพุธที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ.2546	08.00 – 17.00 น.
วันพฤหัสบดีที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2546	08.00 – 12.00 น.
วันศุกร์ที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2546	13.00 – 17.00 น.

ตารางที่ 3-3-2 การเก็บข้อมูลในช่วงที่ 2

วัน	เวลา
วันจันทร์ที่ 19 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันอังคารที่ 20 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันพุธที่ 21 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.
วันศุกร์ที่ 23 มกราคม พ.ศ.2547	08.00 – 17.00 น.

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจ “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศไทยและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” โดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ได้ข้อมูลต่างๆ ที่ส่งผลต่อภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในเขตพื้นที่ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

4.1 ตลาดแม่สาย อําเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ตลาดแม่สายเป็นตลาดการค้าชายแดนในอําเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ซึ่งมีเขตติดต่อกับตลาดท่าขี้เหล็ก จังหวัดท่าขี้เหล็ก สาธารณูปม่า ตลาดแม่สายเป็นแหล่งการค้าขนาดใหญ่ ที่มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการตลอดทั้งปี และมีผู้ประกอบการที่มีทั้งชาวกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอําเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และผู้ประกอบการที่เป็นชาวกรจากเขตอื่นๆ เข้ามาทำการค้าเฉพาะในช่วงวันหยุดและวันนักขัตฤกษ์ ตลาดแม่สายมีสินค้าที่ไม่แตกต่างจากฝั่งพม่า การตั้งราคาอาจจะสูงกว่าเดิมอยู่บ้าง แต่ไม่แตกต่างกันมาก การค้าและบริการในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย ประกอบด้วยร้านค้าและแผงลอยซึ่งจำหน่ายสินค้าประเภทต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศไทยสารัชราษฎร์ประชาชนจีน ได้แก่ ร้านขายของชำ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายอุปกรณ์ไฟฟ้า การบริการประเภทต่างๆ อาทิ ร้านเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้าและร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป นอกจากนี้ยังมีการนำเข้าสินค้ามาจำหน่ายในประเทศไทยมากมาย เช่น ดอกไม้สด แพรพรรณ เสื้อกันหนาว ชุดของเล่นเด็ก เครื่องแต่งกาย กล้องโทรทัศน์วงจรปิด เท็ดหอม วิทยุเทปติดรถยนต์ กระเทียม เครื่องเจาะสำรวจธรณี ภาพโปสเตอร์ คันเบ็ด เครื่องเล่นวีซีดี และสินค้าเบ็ดเตล็ด ส่วนการส่งออกสินค้าได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิง ปูนซีเมนต์ พืชผักสด ยางรถยก ผ้าห่ม เสื้อผ้าสำเร็จรูป ยาวยาโรค กระเบื้อง กระเบื้องมุงหลังคา บัตรเติมเงิน เหล็กเส้น นำอัดลม แผ่นเหล็กชุบสังกะสี สีทาอาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า วัสดุก่อสร้างทำด้วยพลาสติก พืชผักแห้ง และสินค้าเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

4.2 ตลาดท่าขี้เหล็ก จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า

ตลาดท่าขี้เหล็ก ตั้งอยู่ในจังหวัดท่าขี้เหล็กซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนของพม่า เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้านานาชนิด ประเภทอัญมณี พลอยสี หัตถกรรม หยก เครื่องใช้ไฟฟ้าจากประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน อาหารทะเลแห้ง เหล้า บุหรี่ และมีการบริการด้านห้องเที่ยวโดยรถสามล้อ ไปยังจังหวัดเวดาของจำลอง ซึ่งอยู่ลึกเข้าไปจากชายแดนประมาณ 2 กิโลเมตร ลักษณะเป็นเดียวกันท้องแบบพม่า สร้างจำลองมาจากเดียวกับเวดาของที่เมืองย่างกุ้ง บริเวณตลาดท่าขี้เหล็กในส่วนที่ติดต่อกับเขตแดนไทยนั้นประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีหลากหลายเชื้อชาติ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ที่เข้าไปตั้งร้านค้าหรือสถานประกอบการอื่นๆ เป็นคนไทยจากอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และมีการจ้างงานจากแรงงานทั้งชาวไทยด้วยกันเองและชาวพม่า ส่วนผู้ที่ทำการค้าประเภทแผงลอยและห้ามเร่ส่วนใหญ่เป็นชาวพม่าซึ่งประกอบไปด้วยชาวพม่าเชื้อสายจีน อิสลาม และชาวไทยที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในพม่าเอง

4.3 ข้อมูลของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาจากเอกสาร

4.3.1 ชาวไทยใหญ่

ชาวไทยใหญ่ที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยเรียกคนเองว่า “ใต้” เช่นเดียวกับคนไทยเรียกตนเองว่า “ไทย” ในกลุ่มของไทยใหญ่องค์มีชื่อเรียกอื่น เป็นกลุ่มอย่างๆ ได้อีกหลายกลุ่มตามถิ่นที่อยู่ เช่น ชาวไทยใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพม่า มักเรียกชาวไทยใหญ่ที่อยู่ในเขตประเทศไทยว่าเป็นไทยเช่นเดียวกัน ในการที่ชาวไทยใหญ่ในจังหวัดมักจะเรียกตนเองว่าเป็นไทยเนื่องด้วยถือว่าตนอยู่ทางเหนือของแม่น้ำคงและจะเรียกชาวไทยใหญ่ในพม่า ว่าเป็นไทยได้

4.3.2 ไทเลือ

เดิมชาวไทยเลือมีถิ่นที่อยู่บริเวณหัวน้ำโขง เมืองลือหลวง ต่อมาก็เคลื่อนย้ายลงมาอยู่บริเวณเมืองหนองแสง หรือที่เรียกว่าคุนหมิงในปัจจุบัน แล้วขยายลงมาสู่ลุ่มน้ำโขง ติบสองปันนา ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปีค.ศ.1949 (พ.ศ.2492) หนาแน่น ได้ยึดอำนาจการปกครองและได้นำระบบคอมมิวนิสต์มาใช้ ชาวไทยเลือในสิบสองปันนาจึงทยอยหลบหนีออกจากเมืองมา

เรื่อง ๆ ต่อมาในปี ค.ศ.1958 (พ.ศ.2501) เนماเชตุ้งได้ปฏิวัติวนธรรมครั้งใหญ่ ใกล้ในสิบสองปันนาจังหวัดหนึ่งออกจากเมืองมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ โดยแยกออกไปหลายทิศทาง ดังนี้

สายที่1 เข้าสู่เมืองเชียงตุงประเทศพม่า

สายที่2 เข้าสู่เมืองยองประเทศพม่า

สายที่3 เข้าสู่เมืองสิงห์เมืองอูฐ

สายที่ 4 เข้าสู่ประเทศไทย และไทย โดยในระหว่างปี ค.ศ.1782-1813 (พ.ศ. 2325-2356)

สาเหตุการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของชาวไทยลื้อมีหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น

1. ภัยภัยด้วยต้อน

2. เหตุบ้านการเมืองการปกครอง

3. ติดตามญาติพี่น้องที่อพยพมาก่อนแล้ว

4. หาแหล่งทำกินที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีความสงบสุขร่มเย็น มีภูมิประเทศที่เหมาะสม ชาวไทยลื้อที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยกระจายตัวอยู่หลายจังหวัด ดังนี้

1. จังหวัดเชียงราย อ.แม่สาย, แม่จัน, เชียงแสน, เชียงของ, เวียงแก่น, แม่สรวย, เวียงป่าเป้า, แม่ฟ้าหลวง, เทิง, พาน

2. จังหวัดเชียงใหม่ อ.สะเมิง, ดอยสะเก็ต, วังเหนือ, แม่อาย

3. จังหวัดลำพูน อ.บ้านธิ, ป้าชาง, บ้านโหงส์, ลี้

4. จังหวัดลำปาง อ.แม่ทะ, เมือง

5. จังหวัดพะ夷า อ.เชียงคำ, เชียงม่วน, จุน, ปง

6. จังหวัดน่าน อ.ปัว, สองแคว, ทุ่งช้าง

7. จังหวัดแพร่

ภาษาไทยลื้อ

ภาษาไทยลื้อจัดเป็นกลุ่มภาษาไทยหลวงมีอักษรเป็นของตนเองคล้ายกับอักษรล้านนา ภาษาไทยลื้อมีทั้งหมด 19 หน่วยเสียง มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ลักษณะพิเศษทางภาษาคือ มีการแปลเสียงวรรณยุกต์ของคำเมื่อออญในวลีและประโยชน์

การแต่งภาษาของไทยลื้อ

ผู้ชายชาวลื้อ โบราณมักสวมเสื้อกั๊กปักลวดลายด้วยเลื่อม สวมกางเกงม่อช่องขาขาว โพกหัวด้วยผ้าสีขาวหรือชมพู สะพายดาบ ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อปีด นุ่งชิ้นลื้อ โพกศีรษะด้วยผ้าขาว ประวัติไทยลื้อในอดีตแม่สาย

ชาวไทยลื้อ ได้อพยพเข้าสู่ประเทศไทยและมาตั้งรกรากอยู่ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มาเป็นเวลานานกว่าร้อยปีแล้ว ในสมัยก่อนไทยลื้อที่อาศัยอยู่ที่แม่สาย ไม่ค่อยกล้าแสดงตัวเองว่าเป็นชาว

ไทยลือโดยสังเกตได้จากการหลีกเลี่ยงที่จะพูดภาษาไทยลือ และความพยายามในการใช้ภาษาเมืองห้องถีนในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้กลมกลืนกับสังคมห้องถีนมากที่สุด เพราะไทยลือส่วนมากไม่มีเอกสารทางราชการ หรือบัตรประจำตัวประชาชน ต้องอยู่ในพื้นที่ควบคุม แต่ในปี พ.ศ. 2538 รัฐบาลก็ได้มีการออกเอกสารรับรองความเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้ชาวไทยลือเหมือนกับประชาชนไทยมาจนปัจจุบันนี้

4.3.3 ชาวจีนฮ่อ

ชาวจีนฮ่อที่พำนัชในประเทศไทย อพยพเข้ามาหลังการปฏิวัติระบบทั้งกรุงพระรัชช์ของจีนมาเป็น คอมมิวนิสต์ โดยผู้นำการอพยพคือนายทหาร เข้ามาอยู่อาศัยในเขตติดต่อไทยพม่า ปัจจุบันพบจีนฮ่อในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ เมืองส่อน ลำปาง และพะ夷า จีนฮ่อคือ ชาวจีนกลุ่มหนึ่งที่อพยพมาจากมณฑลยูนาน ลงมาทางภาคเหนือของประเทศไทย ในลักษณะของพ่อค้าแร่ ที่ใช้ม้าต่างหรือ พ่อ เป็นพาหนะในการบรรทุกสินค้าผ่านมาทางช่องลึกหรือด่านแม่น้ำสาย ชาวจีนฮ่อประมาณ 1 ใน 3 จะนับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาจีนกลาง ได้พากันอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย มีการผสมกลมกลืนกับเชื้อชาติอื่นและถูกกวัฒนธรรมของห้องถีนครอบงำ จนกลายเป็นคนไทยไปหมดแล้ว

จีนฮ่อในแม่น้ำสาย

ชาวจีนฮ่ออพยพมาตั้งกรากที่บริเวณคลัดใหม่ อำเภอแม่น้ำสาย เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2492 ชาวจีนฮ่อที่แม่น้ำสายนี้มีทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและอิสลาม โดยชาวจีนฮ่อที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นชนเผ่าหนึ่งซึ่งเมื่อหลายร้อยปีก่อนอาศัยอยู่ในประเทศไทย เช่นเดียวกับมองโกเลีย แมนจู หรือเผ่าโลโอลี เรียกกันว่า หุย หรือหุยเจียว ส่วนจีนฮ่อที่นับถือศาสนาพุทธจะเรียกว่า ชันเจียว ชนเผ่าหุยจะมีลักษณะสูง ขาว ผู้หญิงจะนิยมแต่งชุดคลุมหัว ส่วนผู้ชายนิยมไว้หนวดเคร rakava ปัจจุบันชาวจีนฮ่อในอำเภอแม่น้ำสายได้รับการศึกษาที่ดีขึ้นและมีหน้าที่การทำงานดีขึ้นกว่ารุ่นก่อนๆ ที่ต้องอพยพหนีสงเคราะห์จากประเทศไทย และทางรัฐบาลไทยก็ได้ทำการมอบสิทธิความเป็นคนไทยให้แก่จีนฮ่อรุ่นก่อนเกือบหมดแล้ว ส่วนชาวจีนฮ่อรุ่นหลังที่เกิดในแผ่นดินไทยก็ถือเป็นคนไทยตามกฎหมาย

4.4 ข้อมูลของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ที่ได้จากการแบบสอบถาม

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลต่างๆของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย พบว่า กลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพพม่าและ อำเภอแม่สาย ประเทศไทย ประกอบไปด้วยเชื้อชาติต่างๆ ได้แก่ชาวไทยที่เรียกตนเองว่า “คนเมือง” กลุ่มนชชา “ไทย” เช่น ไทยใหญ่ ไทลื้อ ชาวยาฯ รวมถึงชาวพม่า ชาวจีน ชาวลาว ชาวฟิลิปปินส์ ชาวบังคลาเทศ และชาวมอง ดังแสดงในตารางที่ 4-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-1 อัตราส่วนร้อยละของเชื้อชาติของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

เชื้อชาติ	ร้อยละ
ไทย	54.7
พม่า	23.1
ไทยใหญ่	9.4
จีน	4.7
ไทลื้อ	4.3
อาข่า	2.1
ลาว	0.4
ฟิลิปปินส์	0.4
บังคลาเทศ	0.4
มอง	0.4
รวม	100

หากจำแนกผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตามเพศแล้ว พนว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ดังแสดงในตารางที่ 4-2 ดังนี้

ตารางที่ 4-2 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามเพศของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

เพศ	ร้อยละ
ชาย	42.8
หญิง	57.2
รวม	100

และการศึกษาสำรวจผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในด้านอายุ พนว่าส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และรองลงมาคือมีอายุในช่วง 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-3 ดังนี้

ตารางที่ 4-3 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามอายุของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

อายุ	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	47.3
31-40 ปี	33.1
41-50 ปี	16.7
51 ปีขึ้นไป	2.9
รวม	100

ในด้านการนับถือศาสนา ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาอิสลามศาสนาคริสต์และศาสนาอื่นๆ ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-4 ดังนี้

ตารางที่ 4-4 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามศาสนาของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ศาสนา	ร้อยละ
พุทธ	90.8
อิสลาม	4.4
คริสต์	3.9
อื่นๆ	0.9
รวม	100

ส่วนด้านการศึกษาพบว่าผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-5 ดังนี้

ตารางที่ 4-5 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

การศึกษา	ร้อยละ
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	77.7
ระดับปริญญาตรี	18.0
ระดับปริญญาโท	3.9
ระดับปริญญาเอก	0.4
รวม	100

สำหรับการประกอบอาชีพนั้น ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่า
ขี้เหล็ก สาภพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างใน
สถานประกอบการ ร้านค้า รวมถึงแพงโดย นอกนั้นเป็นผู้มีอาชีพหลักเป็นพนักงานในบริษัทเอกชน
ข้าราชการ และรัฐวิสาหกิจ ดังแสดงในตารางที่ 4-6 ดังนี้

ตารางที่ 4-6 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามอาชีพของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขต
ติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

อาชีพ	ร้อยละ
ลูกจ้าง	84.9
พนักงานบริษัทเอกชน	8.2
ข้าราชการ	6.5
รัฐวิสาหกิจ	0.4
รวม	100

และในด้านระยะเวลาที่เข้ามาอยู่อาศัยหรือทำการค้านั้น ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ใน
บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย
ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เข้ามาอาศัยหรือทำการค้าเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี นอกจากนั้นเป็นผู้ที่เข้ามาอาศัย
หรือทำการค้าเป็นระยะเวลา 6-10 ปี จนถึง 35 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4-7 ดังนี้

ตารางที่ 4-7 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามระยะเวลาในการเข้ามาอาศัยหรือทำการค้าของผู้ที่
อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่าและ อำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ระยะเวลา	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	48.5
6-10 ปี	21.7
11-15 ปี	10.6
16-20 ปี	7.2
21-25 ปี	5.1
26-30 ปี	3.4
30-35 ปี	0.4
35 ปีขึ้นไป	3.0
รวม	100

และสิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง คือในด้านความถี่ของการใช้ภาษาต่างๆ เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสำรวจพบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความถี่ของการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากที่สุด รองลงมาคือภาษาพม่า นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีการใช้ภาษามากกว่าสองภาษาในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น กล่าวคือในผู้ที่รู้สองภาษาจะมีการใช้ภาษาสองภาษาร่วมกัน เช่น ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและภาษาจีน หรือภาษาอื่นๆ ส่วนในผู้ที่รู้มากกว่าสองภาษาจะมีการใช้ภาษาต่างๆ ร่วมกันตามสภาพภารณฑ์ที่เกิดขึ้น เช่น ใช้ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาพม่าและภาษาอังกฤษ ดังแสดงในตารางที่ 4-8 ดังนี้

ตารางที่ 4-8 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามความถี่ของการใช้ภาษาต่างๆของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษาที่ใช้	ร้อยละ
ภาษาไทย	71.9
ภาษาพม่า	8.8
ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ	3.4
ภาษาไทย-จีน-พม่า	2.9
ภาษาอื่นๆ (ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยเล็ก ภาษาอาฯ)	2.5
ภาษาไทย-ภาษาจีน	2.5
ภาษาอังกฤษ	1.3
ภาษาไทย-ภาษาอื่นๆ	1.3
ภาษาไทย-อังกฤษ-จีน	1.3
ภาษาไทย-อังกฤษ-จีน-พม่า	1.3
ภาษาจีน	0.8
ภาษาไทย-ภาษาพม่า	0.4
ภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน	0.4
ภาษาอังกฤษ-ภาษาพม่า	0.4
ภาษาจีน-ภาษาพม่า	0.4

ภาษาที่ใช้	ร้อยละ
ภาษาไทย-อังกฤษ-พม่า	0.4
ภาษาไทย-จีน-ภาษาอื่นๆ	0.4
ภาษาไทย-จีน-พม่า-ภาษาอื่นๆ	0.4
รวม	100

และหากนำความสามารถทางการใช้ภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกันระหว่างหัวค์ท่าขี้เหล็ก หนองพนม่วง และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มาจำแนกตามเพศ จะพบว่า ทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถทางการใช้ภาษาไทยในระดับดีมาก ส่วนในภาษาอังกฤษและภาษาจีนพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ทางด้านความสามารถในการภาษาพม่า พนบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับดี ในขณะที่ภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยล้อ ภาษาอาข่า หรือภาษาต่างประเทศ อื่นๆ นั้น เพศหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก แต่เพศชายมีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ดังแสดงในตารางที่ 4-9-1 ดังนี้

ตารางที่ 4-9-1 แสดงร้อยละของความสามารถในการใช้ภาษาในระดับต่างๆ ของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อกันระหว่างหัวค์ท่าขี้เหล็ก หนองพนม่วง และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ภาษา / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ไทย	17.01	21.93	11.23	16.28	8.30	10.40	5.79	9.06	100
อังกฤษ	2.45	2.70	6.59	7.70	14.00	16.80	17.62	32.17	100
จีน	4.24	4.89	5.03	5.69	7.40	11.93	23.79	37.04	100
พม่า	10.69	20.56	16.75	27.49	6.03	5.35	3.16	9.99	100
อื่นๆ	10.27	39.02	5.14	8.42	5.98	4.14	10.46	16.58	100

ตารางที่ 4-9-2 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาไทยของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การฟัง	20.42	31.25	13.33	16.25	7.50	9.58	1.25	0.42	100
การพูด	18.14	27.00	13.50	17.72	8.02	10.55	2.11	2.95	100
การอ่าน	15.55	15.55	9.66	16.39	8.82	11.34	8.40	14.29	100
การเขียน	13.92	13.92	8.44	14.77	8.86	10.13	11.39	18.57	100

จากตารางที่ 4-9-2 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในระดับต่างๆ โดย ทั้งในเพศชายและเพศหญิงจะมีความสามารถในทักษะทางการฟังและการพูดภาษาไทยในระดับดีมาก ส่วนในทักษะทางการอ่านนั้น พบว่าเพศชายส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก แต่เพศหญิงจะให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดี ในขณะที่ทักษะทางการเขียนภาษาไทย เพศชายส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก แต่เพศหญิงจะให้คำตอบว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-3 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาไทยของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	51.67	29.58	17.08	1.67	100
การพูด	45.15	31.22	18.57	5.06	100
การอ่าน	31.09	26.05	20.17	22.69	100
การเขียน	27.85	23.21	18.99	29.96	100

จากตารางที่ 4-9-3 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการอ่านและการฟังและการพูดรวมถึงการอ่านอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทักษะทางการเขียนนั้นอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-4 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ตีมาก		ตี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ทักษะ / เพศ									
การฟัง	2.38	2.38	7.62	8.10	16.19	20.00	15.24	28.10	100
การพูด	1.45	2.42	6.28	6.28	15.94	19.81	16.91	30.92	100
การอ่าน	3.48	2.99	6.97	9.95	12.44	12.44	17.41	34.33	100
การเขียน	2.49	2.99	5.47	6.47	11.44	14.93	20.90	35.32	100

จากตารางที่ 4-9-4 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต่างๆ โดยในเพศชายจะมีความสามารถในการทักษะทางการฟังและการพูดภาษาอังกฤษในระดับปานกลางและเพศหญิงมีความสามารถทางทักษะการฟังและการพูดในระดับไม่ค่อยดี ส่วนในทักษะทางการอ่านและการเขียนนั้น พบว่าหัวงิ้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-5 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	4.76	15.71	36.19	43.33	100
การพูด	3.86	12.56	35.75	47.83	100
การอ่าน	6.47	16.92	24.88	51.74	100
การเขียน	5.47	11.94	26.37	56.22	100

จากตารางที่ 4-9-5 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในทุกทักษะอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-6 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาจีนของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
ทักษะ / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
การฟัง	4.74	7.37	7.37	7.37	10.00	13.16	18.42	31.58	100
การพูด	4.19	5.76	5.76	7.33	10.47	12.04	19.90	34.55	100
การอ่าน	4.30	3.76	3.76	3.76	4.84	11.29	27.42	40.86	100
การเขียน	3.74	2.67	3.21	4.28	4.28	11.23	29.41	41.18	100

จากตารางที่ 4-9-6 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนในระดับต่างๆ โดย ทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในทุกทักษะอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-7 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาจีนของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	12.11	14.74	23.16	50.00	100
การพูด	9.95	13.09	22.51	54.45	100
การอ่าน	8.06	7.53	16.13	68.28	100
การเขียน	6.42	7.49	15.51	70.59	100

จากตารางที่ 4-9-7 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนในทุกทักษะอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

ตารางที่ 4-9-8 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาพม่าของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ทักษะ / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
การฟัง	10.81	20.54	15.68	22.70	7.57	5.95	3.24	13.51	100
การพูด	12.50	23.91	15.76	23.91	5.98	5.43	2.72	9.78	100
การอ่าน	10.00	18.89	17.22	30.56	5.00	5.56	3.89	8.89	100
การเขียน	9.44	18.89	18.33	32.78	5.56	4.44	2.78	7.78	100

จากตารางที่ 4-9-8 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาพม่าในระดับต่างๆ โดย ทั้งในเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการทุกทักษะอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 4-9-9 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาพม่าของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອແມ່ສາຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	31.35	38.38	13.51	16.76	100
การพูด	36.41	39.67	11.41	12.50	100
การอ่าน	28.89	47.78	10.56	12.78	100
การเขียน	28.33	51.11	10.00	10.56	100

จากตารางที่ 4-9-9 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອແມ່ສາຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาพม่าในทุกทักษะอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 4-9-10 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ ของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອແມ່ສາຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยจำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ค่อยดี		รวม
	ทักษะ / เพศ	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
การฟัง	14.08	47.89	7.04	11.27	4.23	1.41	7.04	7.04	100
การพูด	13.24	44.12	5.88	13.24	2.94	2.94	8.82	8.82	100
การอ่าน	6.06	34.85	4.55	4.55	10.62	7.58	10.60	21.21	100
การเขียน	7.69	29.24	3.08	4.62	6.15	4.62	15.38	29.22	100

จากตารางที่ 4-9-10 พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອແມ່ສາຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ ในระดับต่างๆ โดยในเพศชายมีความสามารถทางทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทักษะทางการอ่านอยู่ในระดับปานกลางและทักษะทางการเขียนอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ในขณะที่เพศหญิง มีความสามารถในทุกทักษะอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4-9-11 แสดงร้อยละการจำแนกทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ ของผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອມໝ່າຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยโดยไม่จำแนกเพศ

ระดับ ความสามารถ / ทักษะ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ค่อยดี	รวม
การฟัง	61.97	18.31	5.63	14.08	100
การพูด	57.35	19.12	5.88	17.65	100
การอ่าน	40.91	9.09	18.18	31.82	100
การเขียน	36.92	7.69	10.77	44.62	100

จากตารางที่ 4-9-11 เมื่อพิจารณาโดยรวมแบบไม่จำแนกเพศจะพบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่หรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອມໝ່າຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้น มีความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ โดยมีความสามารถทางทักษะการฟัง การพูดและการอ่านอยู่ในระดับดีมาก ส่วนทักษะทางการเขียนอยู่ในระดับไม่ค่อยดี

หากสรุปภาพรวมของความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆ ทางภาษาในระดับดีมาก อันได้แก่ ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในภาษาต่างๆ ซึ่งผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອມໝ່າຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ใช้ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตประจำวัน พนบว่า ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาในแต่ละด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 4-10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-10 อัตราส่วนร้อยละการจำแนกตามความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาในแต่ละภาษาในระดับดีมาก ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອມໝ່າຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	การฟัง (ร้อยละ)	การพูด (ร้อยละ)	การอ่าน (ร้อยละ)	การเขียน (ร้อยละ)
ภาษาไทย	51.67	45.15	31.09	27.85
ภาษาอังกฤษ	43.33	3.86	6.47	5.47
ภาษาจีน	12.11	9.95	8.06	6.42
ภาษาพม่า	31.35	36.41	28.89	28.33
ภาษาอื่นๆ	61.97	57.35	40.91	36.92

จากตารางที่ 4-10 จะพบว่าผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถทางทักษะการฟังในภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาไทยใหญ่ ภาษาไทยลีอ ภาษาอาข่า เป็นต้น ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาพม่าและภาษาจีนตามลำดับ ด้านทักษะทางการพูดนั้น มีความสามารถทางทักษะการพูดในภาษาอื่นๆ หากที่สุด รองลงมาคือภาษาไทย ภาษาพม่า ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ตามลำดับ และในด้านทักษะทางการเขียน ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถทางทักษะการเขียนในภาษาอื่นๆมากที่สุด รองลงมาคือภาษาพม่า ภาษาไทย ภาษาจีนและภาษาอังกฤษตามลำดับ ซึ่งการที่ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆ ทางภาษาในระดับค่อนข้าง อันได้แก่ ทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในภาษาอื่นๆ หากที่สุดนั้นอาจเป็นเพราะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศนั้นนับประโภไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ทำให้มีการใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ของตนในการติดต่อสื่อสารมากตามไปด้วยนั่นเอง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำคำที่ทดสอบแล้วว่าเป็นคำที่มีการใช้มากที่สุดในการประกอบอาชีพ จำนวน 50 คำ ซึ่งเป็นคำที่ได้มาจาก การสัมภาษณ์และตรวจนับความถี่ในการใช้ มาให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้ทดสอบทักษะทางภาษา โดยคำที่ใช้เพื่อทดสอบนั้นจะใช้ภาษาไทย เป็นหลักในการสื่อสาร แล้วให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเทียบเคียงกับภาษาที่ตนเองมีความรู้ เพื่อบรุณถึงความสามารถในการใช้ด้วยการอ่านให้ผู้วิจัยฟัง และเขียนลงในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยแต่มีความสามารถทางด้านฟังและพูดภาษาไทยได้ ผู้วิจัยได้ให้ผู้ช่วยวิจัยซึ่งมีความสามารถในการใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างได้อ่านคำที่กำหนดให้เป็นภาษาไทย และให้กลุ่มตัวอย่างตอบมาเป็นภาษาที่ตนเองรู้ด้วยการเขียนเป็นภาษาที่กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถลงในแบบทดสอบอีกทีหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า นอกจาภาษาไทยซึ่งใช้เป็นภาษาหลักแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการใช้ภาษาพม่าเป็นภาระของลงมา ดังปรากฏในตารางที่ 4-11-1 ถึงตารางที่ 4-11-50 ดังนี้

ตารางที่ 4-11-1 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เครื่องซงกาแฟ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	47.6
อังกฤษ	13.1
จีน	11.9
พม่า-จีน	9.5
ไทยใหญ่	3.6
คำเมือง	2.4
พม่า-ไทยใหญ่	2.4
อังกฤษ-จีน	1.2
อิตาลี	1.2
ลาว	1.2
บังคลาเทศ	1.2
อาข่า	1.2
พม่า-อาข่า	1.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.2
จีน-ไทยใหญ่	1.2
รวม	100

ตารางที่ 4-11-2 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เครื่องปั่นอาหาร” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อั่มເກອມໍສາຍ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46.4
จีน	14.5
อังกฤษ	11.6
พม่า-จีน	11.6
ไทยใหญ่	2.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.9
คำเมือง	2.9
อังกฤษ-พม่า	1.4
ลาว	1.4
บังคลาเทศ	1.4
อาช่า	1.4
พม่า-ไทยใหญ่	1.4
รวม	100

ตารางที่ 4-11-3 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “หม้อหุงข้าว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	48.9
พม่า-จีน	15.6
จีน	11.1
อังกฤษ	7.8
อังกฤษ-จีน	2.2
ไทยใหญ่	2.2
คำเมือง	2.2
พม่า-ไทยใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า	1.1
อังกฤษ-อิตาลี	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
พม่า-อาช่า	1.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.1
จีน-ไทยใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-4 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “รองเท้าแตะ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	41.6
จีน	14.9
พม่า-จีน	13.9
อังกฤษ	10.9
อังกฤษ-พม่า	3
ไทยใหญ่	3
อังกฤษ-จีน	2
อาข่า	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
พม่า-อาข่า	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
พม่า-ไทยใหญ่	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-5 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ครีมอาบน้ำ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42.7
อังกฤษ	14.6
พม่า-จีน	14.6
จีน	11.7
อังกฤษ-พม่า	1.9
อังกฤษ-จีน	1.9
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
พิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
พม่า-ไทยใหญ่	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-6 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “แซมพู” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สถาบันพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.8
อังกฤษ	21.6
พม่า-จีน	12.9
จีน	9.5
อังกฤษ-พม่า	3.4
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.4
ไทยใหญ่	2.6
อังกฤษ-จีน	1.7
คำเมือง	1.7
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-7 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ไฟมลังหน้า” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็ก หนองพนมฯและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38
อังกฤษ	19.6
จีน	13
พม่า-จีน	13
อังกฤษ-พม่า	2.2
ไทยใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.2
คำเมือง	2.2
อังกฤษ-จีน	1.1
ลาว	1.1
พิลิปปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
อาข่า	1.1
พม่า-ไทยใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-8 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “นมจีด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อกันทั้งหัวท่าขี้เหล็ก หนองพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	40.2
อังกฤษ	17.8
พม่า-จีน	12.1
จีน	11.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.6
อังกฤษ-พม่า	1.9
อังกฤษ-จีน	1.9
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-9 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “นมพร่องมันเนย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42.2
อังกฤษ	15.7
จีน	12.7
พม่า-จีน	11.8
อังกฤษ-พม่า	2
ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
พลีบปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
พม่า-อาข่า	1
ไทยลื้อ	1
พม่า-ไทยใหญ่	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-10 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เห็ด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46.5
พม่า-จีน	14.9
อังกฤษ	10.9
จีน	6.9
อังกฤษ-พม่า	5
อังกฤษ-จีน	3
ไทยใหญ่	3
บังคลาเทศ	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
ลาว	1
อาข่า	1
พม่า-อาข่า	1
พม่า-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-11 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูกอม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38
อังกฤษ	18
พม่า-จีน	13
จีน	8
อังกฤษ-พม่า	4
ไทยใหญ่	4
อังกฤษ-พม่า-จีน	3
อังกฤษ-จีน	2
บังคลาเทศ	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
อาข่า	1
พม่า-อาข่า	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-12 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เทพ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่
อาชีวหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43
อังกฤษ	16
พม่า-จีน	13
จีน	8
อังกฤษ-จีน	4
ไทยใหญ่	4
อังกฤษ-พม่า	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-13 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ค่ารายโอเกะ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39.6
อังกฤษ	19.8
พม่า-จีน	11.9
จีน	8.9
อังกฤษ-จีน	3
ไทยใหญ่	3
อังกฤษ-พม่า	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อังกฤษ-จีน-อาข่า	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-14 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “วิทย์” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่
อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดทำจีเหล็ก สาหภาพม่ายและ อำเภอแม่สาย
จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42
อังกฤษ	20.2
จีน	10.9
พม่า-จีน	10.1
อังกฤษ-พม่า	3.4
อังกฤษ-จีน	2.5
ไทยใหญ่	2.5
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.7
คำเมือง	1.7
ลาว	0.8
ฟิลิปปินส์	0.8
บังคลาเทศ	0.8
กะเหรี่ยง	0.8
พม่า-ไทยใหญ่	0.8
จีน-ไทยใหญ่	0.8
รวม	100

ตารางที่ 4-11-15 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “สเตอริโอ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	41.8
อังกฤษ	18.4
จีน	10.2
พม่า-จีน	10.2
อังกฤษ-จีน	3.1
ไทยใหญ่	3.1
อังกฤษ-พม่า	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ดาว	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
พม่า-อาข่า	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-16 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “มีดพับ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองบัวพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	42.9
อังกฤษ	15.2
พม่า-จีน	15.2
จีน	11.4
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
พม่า-ไทยใหญ่	1.9
อังกฤษ-พม่า	1
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
พม่า-อาข่า	1
ไทเลือ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-17 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ปืนอัดลม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.6
พม่า-จีน	14.9
อังกฤษ	13.9
จีน	10.9
อังกฤษ-พม่า	2
ไทยใหญ่	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
พลีปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
พม่า-อาช่า	1
ไทยลื้อ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-18 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เห็ดหอม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	45
พม่า-จีน	13.8
อังกฤษ	11.9
จีน	11
ไทยใหญ่	2.8
อังกฤษ-พม่า	1.8
อังกฤษ-จีน	1.8
คำเมือง	1.8
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
จีน-อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
จีน-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-19 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เห็ดหูหนู” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก หนองพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46.7
จีน	13.3
พม่า-จีน	13.3
อังกฤษ	12.2
ไทยใหญ่	2.2
คำเมือง	2.2
ลาว	1.1
ฟิลิปปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
อาช่า	1.1
ไทลื้อ	1.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.1
จีน-ไทยใหญ่	1.1
อังกฤษ-อาช่า	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-20 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวซอย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.1
พม่า-จีน	15.7
อังกฤษ	12.7
จีน	12.7
ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-พม่า	1
อังกฤษ-จีน	1
ลาว	1
พลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
ไทยลือ	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-21 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “กับข้าว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39
พม่า-จีน	16.2
จีน	15.2
อังกฤษ	11.4
อังกฤษ-พม่า	2.9
อังกฤษ-จีน	2.9
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
ลาว	1
พลีปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาข่า	1
ไทยลื้อ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
พม่า-ไทยใหญ่	1
จีน-ไทยใหญ่	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-22 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวสาบ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	35.8
อังกฤษ	16.7
พม่า-จีน	14.2
จีน	8.3
อังกฤษ-จีน	5
อังกฤษ-พม่า	4.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.3
ไทยใหญ่	2.5
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.8
ลาว	0.8
พิลิปปินส์	0.8
บังคลาเทศ	0.8
กะเหรี่ยง	0.8
อาช่า	0.8
จีน-อาช่า	0.8
พม่า-อาช่า	0.8
ไทยลื้อ	0.8
พม่า-ไทยใหญ่	0.8
รวม	100

ตารางที่ 4-11-23 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวต้ม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก หนองพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	45.4
จีน	12
พม่า-จีน	12
อังกฤษ	11.1
อังกฤษ-จีน	4.6
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.8
อังกฤษ-พม่า	1.9
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
ลาว	0.9
พิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาช่า	0.9
พม่า-อาช่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-24 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้าวผัด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองก娉 พม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.2
อังกฤษ	18.2
พม่า-จีน	11.8
จีน	10.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.5
อังกฤษ-จีน	3.6
ไทยใหญ่	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
พลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อังกฤษ-จีน-อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-25 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “น้ำเปล่า” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองกอกพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	36.1
อังกฤษ	18.9
พม่า-จีน	13.1
จีน	9.8
อังกฤษ-จีน	4.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.1
อังกฤษ-พม่า	2.5
อาข่า	1.6
ไทยใหญ่	1.6
คำเมือง	1.6
อังกฤษ-อิตาลี	0.8
ลาว	0.8
ฟิลิปปินส์	0.8
บังคลาเทศ	0.8
อังกฤษ-จีน-อาข่า	0.8
ไทยลือ	0.8
พม่า-ไทยใหญ่	0.8
จีน-ไทยใหญ่	0.8
รวม	100

ตารางที่ 4-11-26 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ปลิงทะเล” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สาทรพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.7
จีน	13.8
อังกฤษ	12.6
พม่า-จีน	12.6
อังกฤษ-พม่า	2.3
อาข่า	2.3
ไทยใหญ่	2.3
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.3
คำเมือง	2.3
ลาว	1.1
พลีบปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
อังกฤษ-จีน-อาข่า	1.1
ไทยลือ	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-27 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูกพรุน” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก หนองพนม่ำและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.9
อังกฤษ	15.9
จีน	14.6
พม่า-จีน	11
ไทยญี่ปุ่น	2.4
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.4
คำเมือง	2.4
อังกฤษ-พม่า	1.2
ลาว	1.2
พิลิปปินส์	1.2
บังคลาเทศ	1.2
อาข่า	1.2
ไทยลือ	1.2
รวม	100

ตารางที่ 4-11-28 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “บัว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีห์เหล็ก หนองพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.3
อังกฤษ	17
จีน	14.9
พม่า-จีน	12.8
อาข่า	3.2
ไทยใหญ่	2.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.1
คำเมือง	2.1
ลาว	1.1
พลิปปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
ไทลื้อ	1.1
พม่า-ไทยใหญ่	1.1
จีน-ไทยใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-29 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูกเกด” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก หนองพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	46
อังกฤษ	16.1
พม่า-จีน	12.6
จีน	8
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.4
อาข่า	2.3
ไทยใหญ่	2.3
คำเมือง	2.3
อังกฤษ-พม่า	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
จีน-อาข่า	1.1
ไทยลือ	1.1
พม่า-ไทยใหญ่	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-30 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลดราคา” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพนม่อม และ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.2
อังกฤษ	17.3
พม่า-จีน	14.5
จีน	10
อังกฤษ-จีน	2.7
ไทยใหญ่	2.7
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.7
อังกฤษ-พม่า	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อาข่า	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-31 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เหลือ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	40.2
อังกฤษ	16.7
จีน	13.7
พม่า-จีน	13.7
อังกฤษ-พม่า	2.9
อังกฤษ-จีน	2
ไทยใหญ่	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
ไทยลีอ	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
จีน-ไทยใหญ่	1
อังกฤษ-อาข่า	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-32 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้างบน” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปี๊เหล็ก หนองพนม่และ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	35.8
อังกฤษ	20.2
จีน	14.7
พม่า-จีน	11.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.6
อังกฤษ-จีน	3.7
ไทยใหญ่	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
พิลิบปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
อาข่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-33 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ข้างล่าง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33.9
อังกฤษ	21.7
จีน	14.8
พม่า-จีน	12.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.3
อังกฤษ-จีน	2.6
ไทยใหญ่	1.7
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
พิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาช่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-34 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ແພັງ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีห์เหล็ก สาขาวิชาพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.3
อังกฤษ	18.7
พม่า-จีน	13.1
จีน	10.3
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.6
อังกฤษ-จีน	2.8
ไทยใหญ่	2.8
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
อาข่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-35 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลูก” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพนมฯ และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	41.5
อังกฤษ	18.9
พม่า-จีน	11.3
จีน	10.4
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.8
อังกฤษ-พม่า	2.8
อาขา	1.9
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-จีน	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
ไอล็อก	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-36 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ไม่” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจี๊เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมืองส่าย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33
อังกฤษ	24.1
จีน	11.6
พม่า-จีน	11.6
อังกฤษ-พม่า-จีน	5.4
อังกฤษ-จีน	2.7
ไทยใหญ่	2.7
อังกฤษ-พม่า	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
ไทยสีอ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
อังกฤษ-อาข่า	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-37 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ได้” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพนมฯ และ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33
อังกฤษ	23.2
จีน	12.5
พม่า-จีน	10.7
อังกฤษ-พม่า-จีน	6.3
อังกฤษ-จีน	1.8
ไทยใหญ่	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาช่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
อังกฤษ-อาช่า	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-38 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เท่าไร” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	34.2
อังกฤษ	19.7
พม่า-จีน	12.8
จีน	12
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.3
ไทยใหญ่	3.4
อังกฤษ-จีน	2.6
อังกฤษ-พม่า	1.7
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
ฟิลิปปินส์	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาช่า	0.9
พม่า-อาช่า	0.9
ไทยลือ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-39 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “อยากได้” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39.3
อังกฤษ	17.8
จีน	12.1
พม่า-จีน	11.2
อังกฤษ-จีน	4.7
ไทยใหญ่	2.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.8
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-พม่า	0.9
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาช่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-40 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ต้องการ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพม่และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.2
อังกฤษ	22.7
จีน	11.8
พม่า-จีน	10.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.5
ไทยใหญ่	2.7
อังกฤษ-จีน	1.8
คำเมือง	1.8
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาช่า	0.9
ไทลื้อ	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-41 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “เลี้ยว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาชัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาขาพนัมฯ และ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	44.6
อังกฤษ	16.8
พม่า-จีน	12.9
จีน	9.9
อังกฤษ-พม่า-จีน	3
อาข่า	2
ไทยใหญ่	2
คำเมือง	2
อังกฤษ-พม่า	1
อังกฤษ-จีน	1
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
ไทลื้อ	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-42 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ช้าย” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีห์เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	34.2
อังกฤษ	22.2
จีน	12.8
พม่า-จีน	10.3
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.4
อังกฤษ-พม่า	2.6
อังกฤษ-จีน	2.6
ไทยใหญ่	1.7
คำเมือง	1.7
อังกฤษ-อิตาลี	0.9
ลาว	0.9
บังคลาเทศ	0.9
กะเหรี่ยง	0.9
อาข่า	0.9
จีน-อาข่า	0.9
พม่า-อาข่า	0.9
ไทยลื้อ	0.9
พม่า-ไทยใหญ่	0.9
บังคลาเทศ-จีน	0.9
รวม	100

ตารางที่ 4-11-43 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ขาว” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	36.2
อังกฤษ	23.8
พม่า-จีน	10.5
จีน	9.5
อังกฤษ-จีน	3.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.8
อังกฤษ-พม่า	1.9
ไทยใหญ่	1.9
คำเมือง	1.9
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
บังคลาเทศ	1
อาข่า	1
ไทลื้อ	1
พม่า-ไทยใหญ่	1
บังคลาเทศ-จีน	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-44 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ตรงไป” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก หนองพม่และ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	36.7
อังกฤษ	19.4
พม่า-จีน	12.2
จีน	10.2
อังกฤษ-จีน	3.1
ไทยใหญ่	3.1
อังกฤษ-พม่า	2
อาข่า	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
ไอลิอ้อน	1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1
บังคลาเทศ-จีน	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-45 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ต่อรอง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	43.2
อังกฤษ	14.8
จีน	13.6
พม่า-จีน	10.2
ไทยใหญ่	3.4
คำเมือง	2.3
พม่า-ไทยใหญ่	2.3
อังกฤษ-จีน	1.1
อังกฤษ-อิตาลี	1.1
ลาว	1.1
พิลปินส์	1.1
บังคลาเทศ	1.1
อาช่า	1.1
ไทยลือ	1.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	1.1
บังคลาเทศ-จีน	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-46 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “น้ำอัดลม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	39.8
อังกฤษ	15.1
พม่า-จีน	14
จีน	10.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	4.3
อังกฤษ-จีน	2.2
จีน-อาข่า	2.2
ไทยใหญ่	2.2
คำเมือง	2.2
อังกฤษ-พม่า	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
กะเหรี่ยง	1.1
ไทลื้อ	1.1
พม่า-ไทยใหญ่	1.1
บังคลาเทศ-จีน	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-47 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “น้ำผลไม้” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.5
อังกฤษ	19.8
พม่า-จีน	13.2
จีน	9.9
อังกฤษ-จีน	3.3
ไทยใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.2
คำเมือง	2.2
พม่า-ไทยใหญ่	2.2
อังกฤษ-พม่า	1.1
อังกฤษ-อิตาลี	1.1
ลาว	1.1
บังคลาเทศ	1.1
ไทยอีสาน	1.1
บังคลาเทศ-จีน	1.1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-48 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “กาแฟ” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพนม่แและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	30.6
อังกฤษ	23.5
พม่า-จีน	13.3
จีน	8.2
อังกฤษ-จีน	4.1
อังกฤษ-พม่า	3.1
อังกฤษ-พม่า-จีน	3.1
ไทยใหญ่	2
คำเมือง	2
พม่า-ไทยใหญ่	2
อังกฤษ-อิตาลี	1
ลาว	1
ฟิลิปปินส์	1
บังคลาเทศ	1
กะเหรี่ยง	1
อาช่า	1
ไทยลื้อ	1
บังคลาเทศ-จีน	1
รวม	100

ตารางที่ 4-11-49 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ขนม” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สาขาพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	33.8
พม่า-จีน	15.6
อังกฤษ	14.3
จีน	9.1
อังกฤษ-พม่า	3.9
อาข่า	3.9
ไทยกลุ่ม	3.9
อังกฤษ-จีน	2.6
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.6
คำเมือง	2.6
อังกฤษ-อิตาลี	1.3
ลาว	1.3
บังคลาเทศ	1.3
ไอล็อก	1.3
พม่า-ไทยกลุ่ม	1.3
บังคลาเทศ-จีน	1.3
รวม	100

ตารางที่ 4-11-50 อัตราส่วนร้อยละความสามารถทางภาษาของคำว่า “ลำโพง” ในภาษาต่างๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

ภาษา	ร้อยละ
พม่า	38.9
อังกฤษ	18.1
พม่า-จีน	12.5
จีน	11.1
อังกฤษ-พม่า	2.8
ไทยใหญ่	2.8
อังกฤษ-พม่า-จีน	2.8
คำเมือง	2.8
ลาว	1.4
พลิปปินส์	1.4
บังคลาเทศ	1.4
กะเหรี่ยง	1.4
ไทยสือ	1.4
พม่า-ไทยใหญ่	1.4
รวม	100

4.5 ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชน ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic)

โดยพิจารณาจาก

1. การแปรรูปด้านเสียง

ก. ความแตกต่างเรื่องสักลักษณะของเสียงพยัญชนะและ/หรือเสียงสระ

ข. ความแตกต่างเรื่องการกลা�iyเสียงหรือตัดเติมเสียง

2. การแปรรูปทางด้านรูปคำ

ก. การปรากฏหรือไม่ปรากฏของหน่วยคำ

ข. มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยคำหน้าและคงรูปหน่วยคำหลังไว้เหมือนกัน หรือหน่วยคำหลังอาจเป็นรูปเปรียบ

ผลการศึกษาการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มนชนในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic) ทำให้ทราบว่าในบริเวณฝั่งตลาดแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ไม่เกิดการสัมผัสทางภาษาในด้านการแปรของเสียงและความหมายของคำ ในขณะที่ทางฝั่งชุมชนท่าขี้เหล็ก จังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่า พนการแปรของเสียงในด้านการกล้ายเสียงสระและวรรณยุกต์ (ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อ 5.1.1.3 ต่อไป) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก กลุ่มนชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว เป็นผู้ที่มีระยะเวลาในการอาศัยหรือทำการค้าอยู่ในช่วงเวลาที่ไม่ยาวนานนัก (ต่ำกว่า 5 ปี) และด้วยปัจจัยทางด้านค่านิยมและทัศนคติที่มีต่อภาษาไทยซึ่งจัดเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและการประกอบอาชีพ ทำให้กลุ่มนชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว มีความพยายามที่จะเรียนรู้ภาษาไทยประกอบกับอิทธิพลจากสื่อมวลชนที่เผยแพร่กระจายเข้าไปครอบจางทางวัฒนธรรมก็จัดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาไทยได้ง่ายขึ้น

จากข้อมูลทางสถิติทั้งหมดที่นำเสนอข้างต้น ทำให้ทราบว่า กลุ่มนชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาภพม่าและ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น ส่วนใหญ่เป็นชนชาวไทยซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มนชนชาวไทยใหญ่ และชนผ่าอาชา รวมถึงชนชาวม่า และชาวจีน นอกจากนั้นเป็นชนชาวลาวและชาวต่างประเทศอื่นๆ ปะปนอยู่บ้างเล็กน้อย และในด้านการใช้ภาษาพบว่ามีการใช้ภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือภาษาพม่าและภาษาของกลุ่มนชนอื่นๆ ซึ่งการที่บริเวณพื้นที่ดังกล่าว มีการอาศัยอยู่ของกลุ่มนชนที่หลากหลายเชื้อ

ชาติรวมถึงการใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารและพัฒนาทางวัฒนธรรมที่มีทักษะลักษณะและแตกต่างกันนั้น ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “การสัมผัสทางภาษา” ซึ่งจะได้กล่าวในบทสรุปต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจ โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยไม่ให้กลุ่มเป้าหมายรู้ตัว การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้นประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในด้านการใช้ภาษา รวมถึงการนับถือศาสนา โดยกลุ่มชนที่พบมากที่สุดคือ ชาวไทย รองลงมาคือชาวพม่า ชาวไทยใหญ่ ชาวจีน ชาวไทลื้อ ชาวอาข่า ชาวลาว ชาวพิลิปปินส์ ชาวบังคลาเทศและชาวอูญ โดยประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มชนเหล่านี้โดยรวมเป็นผู้ที่มีอายุต่ากว่า 30 ปี นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์ ตามลำดับ ทางด้านการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มชนเหล่านี้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง โดยมีระยะเวลาในการเข้ามาอาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย ประเทศไทย ต่ำกว่า 5 ปี

ทางด้านภาษาที่ใช้ในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นนั้น พบว่า มีการใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักและภารองคือภาษาพม่าซึ่งแม้จะมีบทบาทหน้าที่ในการใช้ที่เป็นรองจากภาษาไทย แต่ในฝั่งตลาดท่าขี้เหล็กนั้น ภาษาพม่ามีบทบาทมากในชุมชน เพราะเป็นภาษากลาง และใช้สื่อสารกันในวงกว้างในระดับชุมชน รวมถึงเป็นภาษาในกลุ่มชนที่มีเชื้อชาติพม่าด้วย โดยในภาษาไทยนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางด้านทักษะทางการฟังและการพูดมากที่สุดและรองลงมาคือทักษะทางการอ่านและการเขียน ตามลำดับ ส่วนในความสามารถทางภาษาพม่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางด้านทักษะทางการพูดมากที่สุดและรองลงมาคือทักษะทางด้านการฟัง การอ่านและการเขียน ตามลำดับ ในกลุ่มของผู้ที่รู้สองภาษานั้น มีการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากที่สุด ส่วนในกลุ่มของผู้ที่รู้มากกว่าสองภาษาจะมีการเลือกใช้ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาพม่าในการประกอบอาชีพและติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้การเลือกใช้ภาษาใดนั้นจะขึ้นอยู่กับปริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งการที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยนั้นเป็นพื้นที่ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทั้งทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมในด้านการใช้ภาษาจึงก่อให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษา ดังจะได้อธิบายในประเด็นต่อไปนี้

5.1.1 ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่าโดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic)

สภาพพื้นที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าปีเหล็ก สหภาพพม่าและอำเภอเมือง ประเทศไทย เป็นเขตติดต่อระหว่างสองประเทศซึ่งมีลักษณะความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมที่อาจเรียกได้ว่าเป็นบริเวณที่เห็นถึงร่องรอยของเขตของภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังมีการเปิดการค้าเสรีทำให้กลุ่มชนที่อยู่ในบริเวณนี้ต้องพบปะคิดต่อสื่อสารกับกลุ่มชนอื่นๆ ที่เป็นทั้งผู้อาศัยทำการค้าหรือนักท่องเที่ยวที่มีการใช้ภาษาที่หลากหลายยิ่งขึ้น การพยาามเรียนรู้ในภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาดั้งเดิมของตนเองเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น จึงเป็นสิ่งจำเป็นและก่อให้เกิดภาระการสัมผัสทางภาษาขึ้น เช่นตัวอย่างในบทสนทนากับผู้จัดเลือกมา ดังต่อไปนี้

5.1.1.1 การสัมผัสทางภาษา

(1) การปูนภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างผู้ชายสินค้าชาวไทยใหญ่ กับนักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยว : นี่เท่าไร

ผู้ชาย : 350

นักท่องเที่ยว : แพง ไอเวอร์ ลดหน่อยสิ

ผู้ชาย : คิด 300 ก็แล้วกัน

นักท่องเที่ยว : ไม่เอาหรอแพงไป แล้วสปีกเกอร์นี่ล่ะ เท่าไร (ชี้ไปที่ลำโพง)

ผู้ชาย : อันนี่หรือ อ้อ! คุ้ล 150 นี่ลดให้แล้วนะ เอาไปมีครอฟอนด้วยไหม คิดให้ทั้งชุด 300 ต่อกับคอมพิวเตอร์ แล้วก็ที่เล่น DVD ก็ได้นะ

จากบทสนทนากำหนด จะพบการปูนภาษาในภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นไปโดยที่ผู้พูดไม่รู้สึกว่าเป็นการใช้ภาษาต่างประเทศเข้ามายะปนกับภาษาไทย และคู่สนทนาสามารถเข้าใจความหมายได้ทันทีด้วยความเคยชิน แม้ว่าการออกเสียงในภาษาอังกฤษจะไม่ถูกต้องก็ตาม

(2) การลับภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและลูกจ้างชาวพม่ากับเจ้าของกิจการชาวยิว

นักท่องเที่ยว : อันนี่ลดได้ไหม

ลูกจ้าง : เดียวคามก่อนนะกะ (หันไปตะโกนตามนายจ้างซึ่งอยู่ในร้าน)
ซีด โล่ย์มลา ชิน มย่า (ต่อได้ไหม)

นายจ้าง : ซีด โล่ย์ ย่ำบ่า แด่ สิน นະย่า ข่น นແສ່ ແນ່ຫູ້ ຕ້ວ ບ່າ ສິນ
(ต่อได้ เอาไป 270 ก็แล้วกัน)

ลูกจ้าง : ลดได้ค่า ขายให้ 270 นะกะ

จากบทสนทนาระหว่างต้น พบว่ามีการสลับภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาพม่าในระหว่างผู้ที่เป็นลูกจ้างและนายจ้างชาวพม่า ในกรณีที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบว่าทั้งสองคนพูดภาษาอะไร

(3) การยืมภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยกับพนักงานชาวไทยใหญ่ในร้านอาหาร
นักท่องเที่ยว : ขอเมนูด้วย

พนักงานนำรายการอาหารมาให้

นักท่องเที่ยว : เอาข้าวมันไก่ajanนึงนะ มีน้ำโค๊กไหม

พนักงาน : มีค่ะ

นักท่องเที่ยว : เอามาขวดนึง เอาหน้าแข็งมาแก้วนึงด้วยนะ

พนักงาน : เอาเค็มน้ำเกลือ กับน้ำมันโคลินนะ

นักท่องเที่ยวพยักหน้า แล้วถามต่อ : ร้านปิดกี่โมง

พนักงาน : วันนี้ปิดให้ค่ำ แต่วันเสาร์วันติดปีดีก็

จากบทสนทนาระหว่างต้นจะพบว่ามีการยืมคำในภาษาต่างประเทศคือภาษาอังกฤษในคำว่า “โค๊ก” มาใช้และยังพบรการแทรกแซงทางภาษาในภาษาแม่ของชาวไทยใหญ่ในคำว่า “เค็มน้ำเกลือ” (ข้าวมันไก่) “น้ำมัน” (น้ำ) และ “ให้ค่ำ” (หัวค่ำ) “เสาร์วันติด” (วันเสาร์วันอาทิตย์) เมื่อพนักงานชาวไทยใหญ่สื่อสารด้วยภาษาไทยมาตรฐานกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

(4) การแทรกแซงทางภาษา

ตัวอย่าง : การสนทนาระหว่างผู้ชายชาวไทยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ผู้ชาย : Hello Mr. Do you want to buy something?

นักท่องเที่ยว : Flash light.

ผู้ชาย : Yes Yes Please look.

นักท่องเที่ยวหันไปฝาจายขึ้นมา

นักท่องเที่ยว : How much?

ผู้ชาย : 75 bath. Not expensive.

จากบทสนทนาระหว่างต้น จะเห็นว่ามีการแทรกแซงทางโครงสร้างไวยากรณ์จากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่หรือภาษาหลักของผู้ชายในการสนทนาด้วยประโยชน์ภาษาอังกฤษ แต่การสื่อสารในลักษณะข้างต้นไม่นับเป็นอุปสรรคต่อการสนทนา อาจจะเนื่องด้วยนักท่องเที่ยวสามารถจับ

ความหมายในระดับคำได้ และการแทรกแซงนั้นเกิดขึ้นเฉพาะ โครงสร้างทาง ไวยากรณ์ซึ่งผู้ชายเลือกใช้ประโยชน์ที่ง่ายไม่ซับซ้อนก็เป็นได้

5.1.1.2 การลู่เข้าของภาษาและการลู่ออกของภาษา

การวิจัยในครั้งนี้ ไม่ปรากฏการลู่เข้าและการลู่ออกของภาษา เนื่อง เพราะกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้นเป็นบริเวณเขตภาษาที่มีผู้พูดหลายภาษาอยู่ใกล้เคียงกัน โดยภาษาที่ใช้นั้น มีทั้งภาษาที่จัดอยู่ในตรรกะเดียวกัน เช่น ในภาษาไทย ภาษาไทยใหญ่ และภาษาไทยลีอ ซึ่งอยู่ในตรรกะไทย-กะได(Tai-Kadai) เหมือนกัน และภาษาต่างตรรกะกัน เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาพม่า ซึ่งภาษาจีนและภาษาพม่านั้นอยู่ในตรรกะจีนและตรรกะทิเบต-พม่า ส่วนภาษาไทยจัดอยู่ในตรรกะไทย-กะได ดังที่กล่าวมาแล้วในตารางที่ 2-1 ถึงตารางที่ 2-5 อีกทั้งจัดเป็นเขตวัฒนธรรมซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันที่สามารถแพร่กระจายไปได้ทันที และรวดเร็วทั่วถึงกัน จึงเกิดการปรับรับวัฒนธรรมในด้านภาษาอย่างผสมกลมกลืน ประกอบกับกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณดังกล่าวนั้น ไม่ได้เป็นผู้ที่อาศัยอยู่เป็นระยะเวลาระยะนานมากพอที่จะก่อให้เกิดปรากฏการคั่งกล่าวได้

5.1.1.3 การสัมผัสทางภาษาที่ส่งผลต่อระบบเสียง

จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย พบร่วมกัน ในการนำคำในภาษาอังกฤษมาใช้เป็นคำยืมและทำให้เกิดการกลายของเสียงสาระและเสียงวรรณยุกต์ เช่น ในคำต่อไปนี้

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาพม่า
เหวี่ยงสหัส	American Dollar	อมรีกัน ထဲ ဟလာ
ลำโพง	speaker	ဆိပ်ဂာ၊ ဇာဉာ
กิโล	kilo	ကီໂလဲ
ไนค์ลับ	night club	အိန္ဒံလဲ
มุสลิม	Muslim	မင် ဆဲ့း
ดีเซล	Diesel	ဒီແဆဲ
พลาสติก	plastic	ပါလို ဆဲတို
ศาสนาพุทธ	Buddhism	ဘုရားတာ
เนคไท	neck tie	ဏောက်ໄစဲ

5.1.1.4 การสัมผัสทางภาษาที่ส่งผลต่อความหมายของคำ

จากการสัมภาษณ์และการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ ไม่พบว่ามีการสัมผัสทางภาษาที่ส่งผลต่อความหมายของคำ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีการใช้ภาษามากกว่าสองภาษาในชีวิตประจำวัน และกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในการเลือกใช้ภาษาแต่ละภาษาอย่างชัดเจน เช่น ใช้ภาษาแรกของตนในการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเดียวกัน และจะใช้ภาษาอื่นๆ ใน การประกอบอาชีพ จึงไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความหมายของคำ

5.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดน ไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์

การที่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยเกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

5.1.2.1 พื้นฐานลักษณะส่วนบุคคล

- ทัศนคติ

จากการศึกษาพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติทางบวกต่อชุมชนที่ตนเข้าไปอาศัยอยู่มีส่วนช่วยให้สามารถปรับตัวและเรียนรู้ภาษารวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ได้จ่ายใจ

- ระดับการศึกษา/ความรู้

การเตรียมตัวศึกษาหากาความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมในชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปอาศัยอยู่นั้นช่วยให้การสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ รวมถึงการใช้ภาษาในการประกอบอาชีพเป็นไปอย่างง่ายขึ้น เช่นกัน

- ทักษะการสื่อสาร/การใช้ภาษา

ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษามากกว่าหนึ่งภาษาขึ้นไปจะมีการปรับรับและการผสมกลมกลืนทางด้านการใช้ภาษารวมถึงวัฒนธรรมของชุมชนมากกว่าในกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาเพียงภาษาเดียว โดยเฉพาะในพื้นที่บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีการยอมรับให้ภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อประกอบอาชีพและให้ภาษาพม่ารวมถึงภาษาไทยล้วนหนึ่งกันเป็นภาษาหลักที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นภาษาหลักของภาคและชุมชน ส่วนภาษาไทยใหญ่จะถูกจัดเป็นภาษาชั้นนำ เพราะมีผู้พูดกันมากในบริเวณพื้นที่ทั้งในฝั่งชุมชนแม่สายและจังหวัดท่าขี้เหล็กด้วยแต่ไม่มีความสำคัญในระดับภูมิภาคในขณะที่ภาษาอาข่าและภาษาอีสานฯ นั้นจัดเป็นภาษาในวง

ล้อมเพระในบริเวณที่เป็นพื้นที่เป้าหมายนั้นมีผู้ใช้ภาษาชนิดน้อยมาก ดังนั้น กลุ่มชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจึงพยายามเรียนรู้และปรับปรุงในภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช้ภาษาแรกของตนเพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นและเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การสัมผัสทางภาษาจึงเกิดขึ้น

5.1.2.2 สภาพแวดล้อมของวัฒนธรรม

ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย นั้น เป็นเขตอยู่ต่อทางด้านภาษาและวัฒนธรรมซึ่งมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นชนชาวไทยซึ่งมีพื้นฐานทางด้านภาษาที่มาจากการถือครองโดยชาวไท-กะได (Tai-Kadai) และมีวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาวไทย หรือแม้กระทั่งกลุ่มชนชาวพม่าเองที่ในอดีตก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมล้านนาและเกิดการผสมกลมกลืนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมแบบผสมผสานอยู่ไม่ใช่น้อยจึงไม่ใช่เรื่องยากที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้เข้าไปอาศัยหรือทำการค้าในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวจะมีการปรับปรุงทางวัฒนธรรมพร้อมๆ ไปกับการสัมผัสทางภาษา

5.1.2.3 บทบาทของสื่อมวลชน/กฎหมาย/ศาสนา

กระแสแห่งโลกภาคีนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างมากในการทำให้เกิดภาระการสัมผัสทางภาษาโดยการครอบจ้ำทางภาษาและวัฒนธรรมที่แฝงไปกับสื่อมวลชนทั้งในรายการที่แพร่ภาพทางสื่อโทรทัศน์ ทาง internet หรือกระทั่งการใช้กฎหมายควบคุมและคำสอนทางศาสนาที่มีส่วนในการทำให้เกิดความพยายามในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของชนชนที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปอาศัยอยู่ด้วยเช่นกัน

5.1.3 ผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากภาระการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า

จากการศึกษาวิจัย “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเฉพาะบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่าและอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” ทำให้ทราบว่าปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาต่างๆ ดังที่ได้อธิบายผลไปแล้วนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านการพยายามรักษาความเป็นเอกภาพของภาษาและด้านการกลืนกลายทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ในคนรุ่นใหม่ที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ก็เกิดความรู้สึกแบ่งแยกและจัดลำดับชั้นของภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาไทยมาตรฐานเพื่อสื่อสาร ได้อย่างคล่องแคล่วจะเป็นดัชนีชี้วัดว่าตนเองมีความทันสมัยและการศึกษา รวมถึงการแต่งกายแบบสากลหลีกเลี่ยงการพูดและแต่งกายด้วยชุดประจำชาติพันธุ์ของตนเพราภาษาและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของตน

กล้ายเป็นสิ่งที่พื้นสมัยไป จึงก่อให้เกิดกระแสการรื้อฟื้นเพื่อนรักษาภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิม ขึ้นมาโดยเฉพาะในกลุ่มชาว “ไทยลือ” ที่ได้มีการจัดตั้งสมาคมชาวไทยลือขึ้นเพื่อนรักษาและส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่หันมาให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมของชาวไทยลือมากขึ้น

5.1.4 ลักษณะของการปรับรับทางวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า โดยยึดทฤษฎีวัฒนาการ (evolutionism) และทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม(cultural diffusionism)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 5.1.2 ถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะการสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนในเขตชายแดนไทย-พม่า ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ว่าส่งผลกระทบในด้านใดบ้าง ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่เป็นการปรับรับทางด้านวัฒนธรรมต่างๆ ของกลุ่มชนในพื้นที่ เป้าหมายนั้น เป็นไปอย่างสอดคล้องกับทฤษฎีวัฒนาการและทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ในพื้นที่บริเวณที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยหรือทำการค้าอยู่นั้นนี้ มีการติดต่อกันระหว่างสังคมที่ต่างวัฒนธรรมกันและต่างแพร่กระจายวัฒนธรรมออกไปสู่กันและกันและการยอมรับในวัฒนธรรมของสังคมที่มีอิทธิพลเหนือกว่าตนก็คือภาษาและวัฒนธรรมของไทยซึ่งอาจเกิดจากการที่มีกลุ่มชนชาวไทยเข้าไปอาศัยและทำการค้าอยู่ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวมากกว่ากลุ่มชนอื่นๆ อีกทั้งภาษาและวัฒนธรรมของไทยที่แพร่กระจายไปนั้นมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมากกว่า รวมถึงการแพร่กระจายวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ โดยมีการเปลี่ยนแปลงจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง ในลักษณะที่มีการพัฒนาและก้าวหน้ากว่าขั้นที่ผ่านมา และมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีรูปแบบเรียนง่ายไปสู่รูปแบบที่ слับซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งมีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ ทำให้วัฒนธรรมเดิมของกลุ่มชนอื่นๆ ต้องปรับและท้ายที่สุดวัฒนธรรมเดิมอาจไม่เหลือให้เห็นอยู่อีกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฟรานซ์ โบอาส (Franz Boas) นักมนุษยวิทยาชาวอเมริกัน ผู้นำทางด้านทฤษฎีการแพร่กระจายวัฒนธรรมของสำนักโคลัมเบียสมัยคริสต์ศวรรษ 1920 ที่มีความเชื่อว่า วัฒนธรรมมีศูนย์กลางและมีการแพร่กระจายสู่ชัยชนะและสังคมอื่น การประทับสิรรค์ทางวัฒนธรรมทำให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมของกันและกัน ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็นผลมาจากการที่วัฒนธรรมพัฒนาการแตกต่างกัน และมีการผสมผสานเอาบางส่วนของวัฒนธรรมอื่นมาไว้ด้วย และองค์ประกอบต่างๆ ของวัฒนธรรม เช่น ภาษา ศัตตรี ศิลปกรรม การปักครองฯลฯ ก็จะต้องมีการผสมกลมกลืนเอวัฒนธรรมที่แพร่กระจายเข้าไว้ด้วยกัน โดยเฉพาะในด้านภาษาแล้ว การรับเอวัฒนธรรมหรือลักษณะของภาษาอื่นเข้ามาผสมหรือปักกับภาษาเดิมที่มีอยู่

จะก่อให้เกิดรูปแบบที่เป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ทางภาษาที่เรียกว่า “ภาระการสัมผัสทางภาษา” ขึ้น นั่นเอง

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสัมผัสทางภาษาของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณชายแดนไทย-พม่า บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าขี้เหล็ก สาhapum อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย” นี้ เป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์ทางภาษารวมถึงปัจจัยและผลผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสทางภาษาว่าจะส่งผลต่อกลุ่มคนเป็นเอกภาพของภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาอื่นของกลุ่มชนเหล่านี้เพียงไร และการสัมผัสทางภาษานี้จะก่อให้เกิดมิติของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาตลอดจนการปรับรับทางวัฒนธรรมอื่นๆ ด้วยหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะในประเด็นของปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดจากการสัมผัสทางภาษา โดยศึกษาด้านเสียง (phonetic) และความหมายของคำ (phonemic) ในเบื้องต้น โดยมิได้ใช้เกณฑ์การพิจารณาตามหลักภาษาศาสตร์มาวิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมดังในประเด็นต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาในพื้นที่จังหวัดท่าขี้เหล็ก สาhapum อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย โดยใช้หลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์มาวิเคราะห์ซึ่งจะทำให้เห็นถึงภาพของการสัมผัสทางภาษาที่ชัดเจนขึ้น

2. ควรมีการศึกษาปรากฏการณ์การสัมผัสทางภาษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีภาวะหลาຍภาษา เช่น ในสถานศึกษาที่มีระบบการเรียนการสอนแบบนานาชาติและมีกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทางค่านชาติพันธุ์มาอยู่ร่วมกัน

บรรณานุกรม

กัลยา ติงศักทิย์ (๒๕๔๕). ภาษาและภาษาอังกฤษในประเทศไทย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๑ หน่วยที่ ๑๕. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสูงทัยธรรมราช.

กาญจนा นาคสกุล. ๒๕๔๑. ระบบเตียงภาษาไทย. โครงการตำราคอมมือถือภาษาศาสตร์ ลำดับที่ ๓๘ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นภารัฐ จิติวัฒนา. ๒๕๓๙. การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยของอาจารย์ต่างสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์รุ่มนักศึกษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

น้ำทิพย์ กิจการวัฒน์. ๒๕๔๑. การเปลี่ยนแปลงของภาษา ภาษาอังกฤษผ่านกาลเวลา. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประพนธ์ จุนทวิเทศ. ๒๕๓๒. ภาวะหลายภาษาในบ้านหนองอารีและบ้านลาวเดิม ตำบลดินแดง อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์รุ่มนักศึกษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รสสุคนธ์ แข็งแรง. ๒๕๔๐. การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทยตามกลุ่มชาติพันธุ์และเพศ. ศาสตร์แห่งภาษา ฉบับที่ ๙. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์. ๒๕๒๖. อิทธิพลภาษาต่างประเทศในภาษาไทย. รายงานการสัมมนา “การใช้ภาษาไทย”. คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชาภาษาไทย ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพัฒนา.

ศิริกุล กิติชราภุล. ๒๕๓๙. ความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชน ชาวครรั่งที่บ้านหนองกระพี ตำบลบ้านหลวง อำเภอคอนตุน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์รุ่มนักศึกษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา พงศារพิชญ์. ๒๕๔๑. วัฒนธรรม ศาสนาและชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยตามแนวมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

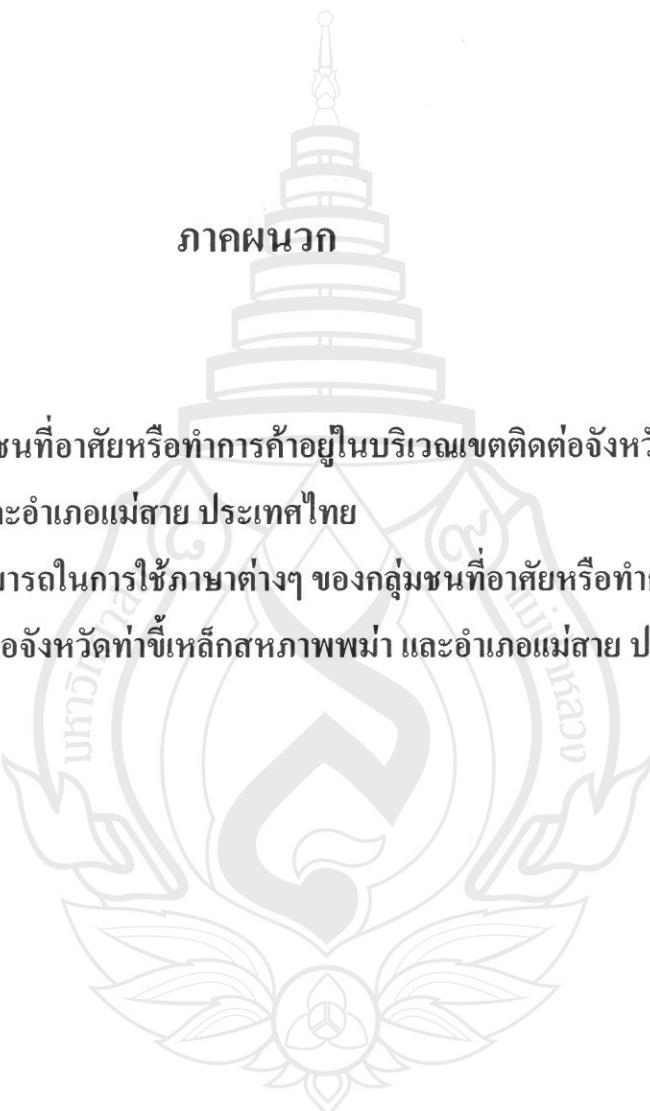
อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ. ๒๕๔๒. ภาษาในสังคมไทย : ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อังสนา จำกรณ์. ๒๕๓๒. การแปรในการออกเสียงพัญชนะท้ายของคำยื้มภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสี้ยดแทรก-ปุ่มเหงือก: กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์รุ่มนักศึกษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Gunschel, A.(2001). *Pidgins and Creoles*. Retrieved April 2007, from
<http://wwwbabel.uoregon.edu/romance/rl407/creole/creole.html>
- Smalley, W. A. (1988). *Multilingualism in Northern Khmer Population of Thailand*. Language Sciences, 10.2:395-408
- Trudgill, P.(1985). Sociolinguistics.
- Winford, D.(2001). *Languages in Contact*. Retrieved April 2007, from
<http://wwwIsadc.org/web2/fldfr.html>
- Thomason, S.G. (2007). *Language contact and deliberace change. Journal of language contact*. Retrieved April 2007, from
<http://www.jle-journal.org>, 41-62

-
- 1) ข้อมูลของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย
 - 2) ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่างๆ ของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ใน บริเวณเขตติดต่อจังหวัดท่าจีนเหล็กสภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ข้อมูลของกลุ่มชนที่อาศัยหรือทำการค้าในบริเวณเขตติดต่อ จังหวัดท่าปีเหล็ก สภาพพม่าและ
อำเภอแม่สาย ประเทศไทย

	เชื้อชาติ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ไทยดื้อ	10	4.1	4.3	4.3	
	ไทยใหญ่	22	8.9	9.4	13.7	
	ไทย	128	52	54.7	68.4	
	จีน	11	4.5	4.7	73.1	
	พม่า	54	22	23.1	96.2	
	ลาว	1	0.4	0.4	96.6	
	อาขา	5	2	2.1	98.7	
	พลิปปินส์	1	0.4	0.4	99.1	
	บังคลาเทศ	1	0.4	0.4	99.6	
	มองง	1	0.4	0.4	100	
	Total	234	95.1	100		
Missing	System	12	4.9			
Total		246	100			
ศาสนา						
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	พุทธ	207	84.1	90.8	90.8	
	อิสลาม	10	4.1	4.4	95.2	
	คริสต์	9	3.7	3.9	99.1	
	ไตร	2	0.8	0.9	100	
	Total	228	92.7	100		
Missing	System	18	7.3			
Total		246	100			

	เพศ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ชาย	104	42.3	42.8	42.8	
	หญิง	139	56.5	57.2	100	
	Total	243	98.8	100		
Missing	System	3	1.2			
Total		246	100			
	อายุ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	20 - 30 ปี	116	47.2	47.3	47.3	
	31 - 40 ปี	81	32.9	33.1	80.4	
	41 - 50 ปี	41	16.7	16.7	97.1	
	51 - 60 ปี	7	2.8	2.9	100	
	Total	245	99.6	100		
Missing	System	1	0.4			
Total		246	100			
	อาชีพ					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ข้าราชการ	16	6.5	6.5	6.5	
	พนักงานเอกชน	20	8.1	8.2	14.7	
	รัฐวิสาหกิจ	1	0.4	0.4	15.1	
	อื่น ๆ	208	84.6	84.9	100	
	Total	245	99.6	100		
Missing	System	1	0.4			
Total		246	100			

	ระยะเวลา					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	1 - 5 ปี	114	46.3	48.5	48.5	
	6 - 10 ปี	51	20.7	21.7	70.2	
	11 - 15 ปี	25	10.2	10.6	80.9	
	16 - 20 ปี	17	6.9	7.2	88.1	
	21 - 25 ปี	12	4.9	5.1	93.2	
	26 - 30 ปี	8	3.3	3.4	96.6	
	30 - 35 ปี	1	0.4	0.4	97	
	35 ปีขึ้นไป	7	2.8	3	100	
	Total	235	95.5	100		
Missing	System	11	4.5			
Total		246	100			
	การศึกษา					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	ระดับปริญญาตรี	42	17.1	18	18	
	ระดับปริญญาโท	9	3.7	3.9	21.9	
	ระดับปริญญาเอก	1	0.4	0.4	22.3	
	อื่น ๆ	181	73.6	77.7	100	
	Total	233	94.7	100		
Missing	System	13	5.3			
Total		246	100			

	ภาษาที่ใช้				
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative
Valid	ภาษาไทย	169	68.7	71	71
	ภาษาอังกฤษ	3	1.2	1.3	72.3
	ภาษาจีน	2	0.8	0.8	73.1
	ภาษาพม่า	21	8.5	8.8	81.9
	ภาษาอื่นๆ	6	2.4	2.5	84.5
	ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ	8	3.3	3.4	87.8
	ภาษาไทย - ภาษาจีน	6	2.4	2.5	90.3
	ภาษาไทย - ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	90.8
	ภาษาไทย - ภาษาอื่นๆ	3	1.2	1.3	92
	ภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน	1	0.4	0.4	92.4
	ภาษาอังกฤษ - ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	92.9
	ภาษาจีน - ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	93.3
	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน	3	1.2	1.3	94.5
	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาพม่า	1	0.4	0.4	95
	ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษา พม่า	7	2.8	2.9	97.9
	ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษา อื่นๆ	1	0.4	0.4	98.3
	ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาพม่า	3	1.2	1.3	99.6
	ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษา พม่า ภาษาอื่นๆ	1	0.4	0.4	100
	Total	238	96.7	100	
Missing	System	8	3.3		
Total		246	100		

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การพึง*	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี	3	1	4	1.25	0.42	1.67	
ปานกลาง	18	23	41	7.50	9.58	17.08	
ดี	32	39	71	13.33	16.25	29.58	
ดีมาก	49	75	124	20.42	31.25	51.67	
Total	102	138	240	42.50	57.50	100.00	

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การพูด*	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี	5	7	12	2.11	2.95	5.06	
ปานกลาง	19	25	44	8.02	10.55	18.57	
ดี	32	42	74	13.50	17.72	31.22	
ดีมาก	43	64	107	18.14	27.00	45.15	
Total	99	138	237	41.77	58.23	100.00	

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าชี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		20	34	54	8.40	14.29	22.69
ปานกลาง		21	27	48	8.82	11.34	20.17
ดี		23	39	62	9.66	16.39	26.05
ดีมาก		37	37	74	15.55	15.55	31.09
Total		101	137	238	42.44	57.56	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าชี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาไทย การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		27	44	71	11.39	18.57	29.96
ปานกลาง		21	24	45	8.86	10.13	18.99
ดี		20	35	55	8.44	14.77	23.21
ดีมาก		33	33	66	13.92	13.92	27.85
Total		101	136	237	42.62	57.38	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การพึง *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		32	59	91	15.24	28.10	43.33
ปานกลาง		34	42	76	16.19	20.00	36.19
ดี		16	17	33	7.62	8.10	15.71
ดีมาก		5	5	10	2.38	2.38	4.76
Total		87	123	210	41.43	58.57	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การพูด *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		35	64	99	16.91	30.92	47.83
ปานกลาง		33	41	74	15.94	19.81	35.75
ดี		13	13	26	6.28	6.28	12.56
ดีมาก		3	5	8	1.45	2.42	3.86
Total		84	123	207	40.58	59.42	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การอ่าน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		35	69	104	17.41	34.33	51.74
ปานกลาง		25	25	50	12.44	12.44	24.88
ดี		14	20	34	6.97	9.95	16.92
ดีมาก		7	6	13	3.48	2.99	6.47
Total		81	120	201	40.30	59.70	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอังกฤษ การเขียน * เพศ Crosstabulation	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		42	71	113	20.90	35.32	56.22
ปานกลาง		23	30	53	11.44	14.93	26.37
ดี		11	13	24	5.47	6.47	11.94
ดีมาก		5	6	11	2.49	2.99	5.47
Total		81	120	201	40.30	59.70	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การฟัง *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		35	60	95	18.42	31.58	50.00
ปานกลาง		19	25	44	10.00	13.16	23.16
ดี		14	14	28	7.37	7.37	14.74
ดีมาก		9	14	23	4.74	7.37	12.11
Total		77	113	190	40.53	59.47	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การพูด *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		38	66	104	19.90	34.55	54.45
ปานกลาง		20	23	43	10.47	12.04	22.51
ดี		11	14	25	5.76	7.33	13.09
ดีมาก		8	11	19	4.19	5.76	9.95
Total		77	114	191	40.31	59.69	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การอ่าน *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		51	76	127	27.42	40.86	68.28
ปานกลาง		9	21	30	4.84	11.29	16.13
ดี		7	7	14	3.76	3.76	7.53
ดีมาก		8	7	15	4.30	3.76	8.06
Total		75	111	186	40.32	59.68	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาจีน การเขียน *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		55	77	132	29.41	41.18	70.59
ปานกลาง		8	21	29	4.28	11.23	15.51
ดี		6	8	14	3.21	4.28	7.49
ดีมาก		7	5	12	3.74	2.67	6.42
Total		76	111	187	40.64	59.36	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การพึง *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		6	25	31	3.24	13.51	16.76
ปานกลาง		14	11	25	7.57	5.95	13.51
ดี		29	42	71	15.68	22.70	38.38
ดีมาก		20	38	58	10.81	20.54	31.35
Total		69	116	185	37.30	62.70	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การพูด *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		5	18	23	2.72	9.78	12.50
ปานกลาง		11	10	21	5.98	5.43	11.41
ดี		29	44	73	15.76	23.91	39.67
ดีมาก		23	44	67	12.50	23.91	36.41
Total		68	116	184	36.96	63.04	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การอ่าน * เพ็ค Crosstabulation	ระดับ	เพ็ค		Total	เพ็ค		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		7	16	23	3.89	8.89	12.78
ปานกลาง		9	10	19	5.00	5.56	10.56
ดี		31	55	86	17.22	30.56	47.78
ดีมาก		18	34	52	10.00	18.89	28.89
Total		65	115	180	36.11	63.89	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาพม่า การเขียน * เพ็ค Crosstabulation	ระดับ	เพ็ค		Total	เพ็ค		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		5	14	19	2.78	7.78	10.56
ปานกลาง		10	8	18	5.56	4.44	10.00
ดี		33	59	92	18.33	32.78	51.11
ดีมาก		17	34	51	9.44	18.89	28.33
Total		65	115	180	36.11	63.89	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การพึง *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		5	5	10	7.04	7.04	14.08
ปานกลาง		3	1	4	4.23	1.41	5.63
ดี		5	8	13	7.04	11.27	18.31
ดีมาก		10	34	44	14.08	47.89	61.97
Total		23	48	71	32.39	67.61	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก สหภาพพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การพูด *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		6	6	12	8.82	8.82	17.65
ปานกลาง		2	2	4	2.94	2.94	5.88
ดี		4	9	13	5.88	13.24	19.12
ดีมาก		9	30	39	13.24	44.12	57.35
Total		21	47	68	30.88	69.12	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การอ่าน *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		7	14	21	10.61	21.21	31.82
ปานกลาง		7	5	12	10.61	7.58	18.18
ดี		3	3	6	4.55	4.55	9.09
ดีมาก		4	23	27	6.06	34.85	40.91
Total		21	45	66	31.82	68.18	100.00

ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาต่าง ๆ ของผู้ที่อาศัยหรือทำการค้าอยู่ในบริเวณเขตติดต่อ
จังหวัดท่าขี้เหล็ก หนองพม่า และอำเภอแม่สาย ประเทศไทย

ภาษาอื่น ๆ การเขียน *	ระดับ	เพศ		Total	เพศ		Total
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ไม่ค่อยดี		10	19	29	15.38	29.23	44.62
ปานกลาง		4	3	7	6.15	4.62	10.77
ดี		2	3	5	3.08	4.62	7.69
ดีมาก		5	19	24	7.69	29.23	36.92
Total		21	44	65	32.31	67.69	100.00